ФАБꙊЛЕ

АЛКЪТꙊІТЕ

ДІН

Лімба Молдовінеаскъ

ДЕ

Д. ІОАН СІРБꙊ.

1851.

ФАБȢЛЕ

АЛКЪТȢІТЕ ꙞН ЛІМБА МОЛДОВІНЕАСКЪ

де

Д. ІОАН СІРБȢ.

КІШІНЕȢ.

Ꙟ Тіпографіа лȢї Попов.

1851.

ПЕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЯЕТСЯ:

съ тѣмъ, чтобы по отпечатанiи представлено было въ Цензурный Комитетъ узаконенное число экземпляровъ. Одесса Февраля 14 дня 1851 года.

Цензоръ М. Палеологъ.

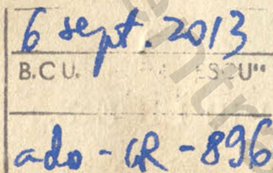

ꙟНАИНТЕ КꙋВѪНТАРЕ.

Кꙋвѫнт четиторꙋлꙋі!

Ероїї тімпꙋрілор трекꙋте шаꙋ кѫштігат нꙋме пентрꙋ бірꙋінцеле лор, іар ꙟнвъцації лꙋмії пентрꙋ ꙟнвъцътꙋріле лор, ꙟнтр'ꙋнії лꙋкра мъріміа, ꙟнтр'алції џеніа ші талентꙋ, ꙟнсъ а тꙋтꙋрор ачестор бърбаці нꙋме аꙋ ръмас немꙋріторі. Негрешіт, къ ачастъ а ноастръ віецꙋіре де ші есте нꙋмаі пън ла о време ші тоате сѫнт сꙋпꙋсъ пꙋтреџюнії кꙋ трꙋпꙋл, ръмѫінд дꙋхꙋл немꙋріторі, дар пънъ атꙋнчі кѫнд съ ва аꙋзі ачел ръсꙋнъторіꙋ глас а трѫмбіції, кареле не ва скꙋла дін пре ꙟнделꙋнгата ші ꙟнмърмꙋріта одіхнъ, пре рарі саꙋ поате німене нꙋш ва адꙋче амінте де ної, ꙟнчет-ꙟнчет штергѫндꙋсъ кꙋ де съвѫршіре поменірса де пе фаца ачестꙋі Очіан а віецїї; ка ші ꙋн фір де паі, кѫнд сілнікꙋл крівъц дін аріа лъкꙋінції ꙟл сꙋфлъ арꙋнкѫндꙋл ꙟн вънаіа піерзърії фіінції лꙋі. Іар нꙋмеле ачелора, нꙋ нꙋмаі къ ꙟн тімпꙋріле трекꙋте ші ачесте де акꙋм, дар (поате)

ші ꙟн челе віітоаре, ва стръбате ахȣзȣл фіеште кърȣіа.

Векюл Фабȣлоскріітор Езоп ші ачештї маї дін коаче, прекȣм ꙟї Лафонтен а Францезілор, а Росіенілор Крѫлов ші алції, шаȣ кѫштігат немȣріторї нȣме, нȣ пентрȣ ачеіа нȣмаї ка съл кѫштіце, чі пентрȣ ка прін пілделе лор атѫт съ се фолосаскъ Патріоції кѫт ші алте генте.

Дечї ші еȣ, бȣнȣле четіторі! нȣ къ асъмънѫндȣмъ лор, дар нічї ачелȣї Грек Еростраτ, кареле аȣ арс темплȣл Артемідеї дін Ефес, че ера пȣс ꙟн нȣмърȣл челор шапте мінȣнї аї векімеї, нȣмаї ка съш ласъ нȣмеле съȣ немȣрітор, нȣ,-чі пътрȣнс фіінд де скѫнтеіа драгостеї, кареле саȣ аціцат ꙟн сȣфлетȣл меȣ кътръ фііі Ромѫнештї, маї вѫртос, възінд къ лімба ачаста, фіінд маї фіікъ а слъвітеї ші векеї мȣме Латіне, ар фі де требȣінцъ а о маї ꙟнзъстра, атȣнчї кѫнд асъменіа лȣкрȣ съ афлъ

тълмъчіт ꙟн мȣлте лімбї; еȣ нȣ мам леневіт а ле ȣрма лор, ші а традȣче ачесте Фабȣле ꙟн лімба Молдовінеаскъ, каре сокот къ ꙟці вор фі де фолос, ші кред, къ де аї аве че маї мікъ пікътȣръ де сѫнце Ромѫн, аї сълта възінд ꙟн мѫніле тале ачастъ кървічікъ.

Де ші ꙟн зіоа де астъз, ноȣрії чеї ꙟнтȣнекаці а нештіінції саȣ рѫшкірат ші разеле лȣмінії ꙟнфрѫнгѫндȣсъ стръбат кȣ немърџініт лȣчіȣ ꙟн ініміле тотȣрора: омȣл, а кърȣіа цѫнтіре преведе адѫнчіміа лȣкрȣрілор, ꙟнцълеџе маї кȣ де съвѫршіре чеіа че есте бȣн, ші маї кȣ атенціе поате џюдіка каре лȣкрȣрї сѫнт пентрȣ дѫнсȣл маї фолосітоаре; џюдіката аȣ лȣат вѫрф ші саȣ сȣіт ꙟн жѫлцȣл дрептъції (де мії да воє а зіче, къ) ші правілеле еї съ ꙟнплінеск кȣ тоатъ бȣнакȣвіінцъ, кăчї де мȣлтеле разъ а лȣмінърії тоате а ле лȣї саȣ аџеріт; де ші генеалогіа лȣї нічї одініоаръ нȣ ва слъбі, ші аї веде деосъбіре

де лаї асъмъна кꙋ чел векїꙋ̆, ка шї кꙋм, сфъръмѫнд о пїатръ маре проастъ, дїнтро бꙋкатъ съ фачї ꙋн їдол пре фрꙋмос кꙋ въпселе акоперїт, їар чеалалтъ съ о лаш фїреаскъ, шї алътꙋрѫндꙋле, наї креде, къ їдолꙋл съ фїе дїн аче бꙋкатъ: ꙟнсъ токмаї атꙋнча, кѫнд тоате ачесте ле аре, шї мїнтеа ꙟї есте ꙟнълцатъ шї плїнъ де їдеї, спре а о маї ꙟнбогъцї шї кꙋ фапте потрївїте ачештїї де акꙋм фїїнце а мїнцїї лꙋї, ар требꙋї ка нїчї одїнїоаръ съ нꙋ лїпсаскъ де ла ел адꙋчерїа амїнте де лꙋкрꙋл чел бꙋн, каре сълъшлꙋїндꙋсъ ꙟнтрѫнсꙋл, ꙟл сїлеште а л ꙟнплїнї.

Де аш шї фаче ꙋн проверб, къ:

ꙟн васꙋл че ꙟл аї плїн,
ꙟнзъдар тꙋ маї торнї вїн;
Аꙋ̆ доаръ те фолосеште?
Нꙋ везі къ съ пръпъдеште?

Дар тꙋ ештї ꙟнтребꙋїнцат ꙟн алте локꙋрї кꙋ нꙋмїре де ..., їар аїча ештї ка о пїатръ ꙟн мѫна лꙋкръторїꙋ̆лꙋї, каре:

Кꙋ кѫт тръештї,
Кꙋ атѫта те чоплештї;(*)
Шї кѫнд де тот те пїлештї,
Атꙋнчї тꙋ те съвѫршъштї.

Дрепт ачеїа, адꙋк ꙟн жїтнїца Патрїотїзмꙋлꙋї, ачел ... гръꙋнте, кареле ꙟнкъ че ꙟнтѫїꙋ оаръ ар пꙋте слꙋжї де ... адъ шї семн а драгостеї меле кътръ тїне. —

Їоан Сїрбꙋ.

(*) те ꙟвецї.

ФАБУЛЕ.

I.

БОГАТУЛ ШІ САРАКУЛ.

—

Ачастъ лꙋме ꙟї аша, къ чіне сѫнт богацї,
Аꙋ претꙋтінденіа кꙋноскꙋцї ші фрацї.
Макар съ аібъ нічї ранг, нічї вреднічіе,
Макар съ фіе дін ніамꙋл прост,
Ші чіне ел, нар фі фост,
Фіеште каре ꙟї дъ протіе.
Іар саракꙋл фіе макар дін ніам де Доми,
Філософіаскъ ка Платон,
Аібъ ꙟнцеріаскъ мінте
Кꙋ тот дарꙋл ꙟнзъстратъ,
Німі нꙋї дъ аче чінсте,
Прекꙋм ла богацї с' аратъ.
Одатъ он Сарак ꙟнтро касъ аꙋ веніт.
Ел боеріе, мінте, прокопсалъ аꙋ авꙋт,
Ші нꙋ нꙋмаї къ німе нꙋ лаꙋ ꙟнтѫлніт,
    Дар німі нічї лаꙋ кꙋноскꙋт—
Саꙋ поате, къ німі нічї ал кꙋноаште нꙋ лаꙋ врꙋт.
Саракꙋл міеꙋ кѫнд ла чела, кѫнд ла іста съ ліпеште,
Кꙋ тоцїї ꙟн тот фелюꙋл воровеште,
    Дар че фолос, къ спре ръспꙋнс лꙋа
    ꙟн скꙋрт-орї "да,, орї,, ба:"
Кꙋ німене нꙋ аре мꙋлцеміре:
Кꙋ політікъ віінд, съ дꙋче кꙋ амърѫре.

Пе ȣрмъ аȣ̆ ꙟтрат
Тот ꙟтр' ачеіаш касъ,
Дȣпъ Саракȣл он Богат.
Че нічї он фелї де' нвъцътȣрї лȣасъ,
Саȣ̆ макар о вреднічіе кȣ вре о деосъбіре,
Шi нȣмаї кжт саȣ̆ арътат—
Нȣ пот съ зік че пріїміре!
Тоцї ꙟнаінтеї саȣ̆ скȣлат;
Фіеште каре кȣ чінсте ꙟл ꙟнтжлнеште,
Фіеште каре лок ші скаȣн ꙟї гътеште,
Пе ел де сȣптціорї ꙟл іаȣ̆;
Ба іча, ба коле ꙟл пȣн;
ꙟнкінъчȣнї пънъ ла бржȣ̆ ꙟї даȣ̆,
Кȣм ꙟл мъреск нȣ пот съ спȣн.
Саракȣл, възінд а оаменілор лінгȣшіре,
Кътръ Богат не' адіврата чінстіре,
Кътръ сіне не дріаптъ алор немȣлцеміре,
Кȣ ал съȣ̆ вечін аȣ̆ ꙟчепȣт а са ворбіре:
„Дече,“ Саракȣл ꙟї гръеште:
„Ачастъ лȣме чінстеште,
Пе богацї ші нȣ пе вреднічї?„
—„Ачаста' ї фрате кȣноскȣтъ
Маї де мȣлцї:
Къчї,
Кȣ вреднічііа нȣ поцї съ те ꙟн прȣмȣцї,
Іар кȣ банї орї каре съ ꙟнпрȣмȣтъ!“

II.

СТРЪІНА ФЛОРІЧІКЪ.

—

О крінȣле! чеаї пъціт?
Дече аша теаї вештезіт,
Ȣнде' ції мірозна фрате;
Аȣ̆ доаръ нȣ плоȣъ де'ацїȣнс?
„Алеȣ!“ крінȣл аȣ̆ ръспȣнс:
Сжнт ꙟн стрѣінътате!“

=

III.

ВȣЛТȣРȣЛ ШІ ШАРПЕЛЕ.

—

Он Вȣлтȣр збȣржнд де сȣс,
Съ се одіхніаскъ ꙟнтро грѣдінъ саȣ̆ фост пȣс.
Іар аколо ел он Шарпе аȣ̆ ꙟнтжлніт,
Че кȣ завістіе съ тжра пе пъмжнт,
Каре спре Вȣлтȣр де одатъ съ ізбеште.
ꙟнсъ Вȣлтȣрȣл чаȣ̆ фъкȣт? фȣръ ка съ аібъ фрікъ,
Арȣнкжндȣї окї фоцȣлї, кътръ соаре съ рждікъ.

—

Асъмініа чел кȣміпте пізмашȣлȣї ръспльтеште.

IV.

ЕЛЕФАНТȢЛ ШІ КОТЕЮЛ.

—

Пе' он Елефант пе ȣліцъ'л дȣчіа,
Спре прівеліште ал аръта.
Ші пентрȣ къ пі ла ноі ꙟ'с Елефанціі рарета;
Апоі мȣлціме гȣрі къскате дȣпъ ел ꙟмбла.
Де ȣнде, ш' он Котеі пе'аічеа саȣ лȣат.
Възінд пе Елефант, а да ла ел саȣ апȣкат,
Ціпъ, бате, хъмъеште:
Ашъш кіар ла батае съ ізбеште.
— „Дрьгȣцъ, дестȣл съ нȣ-те рȣшінезі,“
Он кжне лȣі іаȣ ворбіт:
„ Аȣ доаръ кȣ ел вреі съ те асъмънезі?
Тȣ деакȣм аі аморціт,
Іар ел де тіне нічі гжндеште,
Ла згомотȣл тъȣ нічі пръвеште,
Ші кȣ че помпъ ꙟнаінте пъшъште;“
— „Ахъ фрате!“ лȣі Котеюл іаȣ ръспȣнс:
„Пентрȣ міне ш' ачеіа ꙟі де'ажȣнс,
Къ ачастъ а ме вітежіе,
Міадȣче мȣлтъ трȣфіе,
Къчі тоці кжніі вор съ зікъ:
Къ еȣ ꙟс фъръ де фрікъ,
Ба ꙟнкъ къ'с ші вжртос,
Макар де нȣ лам ші дат жос!"

═

V.

МОМІЦА.

—

Кȣм вреі тȣ съ те трȣдешті;
Ꙟнсъ съ нȣ гжндешті
Къ'і кжштіга вро славъ, саȣ мȣлцеміре,
Кжнд дін остеніала та нȣ есъ вро фолосіре.

—

Он ом де дȣмініацъ саȣ скȣлат,
Ші кȣ сапа де пръшіт саȣ апȣкат;
Ш' атжт біетȣ крештін саȣ остеніт,
Къ сȣдоріле де пе ел кȣрціа кȣмпліт.
Ші кȣ аша фел де хърнічіе лȣкра,
Къ чіне пе лжнгъ ел нар фі трекȣт,
Де ла тоці лаȣде лȣа,
Іар Моміца де чȣдъ саȣ ꙟмплȣт.
Ші фіінд къ лаȣделе лінгошъск:
Ші тоці пе іале ле дореск!
Апоі ші Моміца меа аȣ пȣс съ се трȣдіаскъ:
Ші пі іча пе коле он бȣтȣк еа аȣ гъсіт.
Ші тот ꙟл мішкъ, ба дъ съ'л ꙟнвжртіаскъ,
Ш' аша, ш' амінтерліа ꙟ'л апȣка;
Ш' атжт де таре аȣ обосіт,
Къ пжрае де сȣдорі піка;
Ші ꙟнсфжршіт абіа сȣфла:
Іар лаȣде де ла німе н'аȣзіа.

—

Ачаста нȣі де вро міераре,
О драгȣл міеȣ фрьціоаре!
Къ те трȣдешті фоарте таре,
Кжнд трȣда та фолос нȣ аре.

▬

VI.

ДРȢМЕЦȢЛ ШІ АЛБІНА.

—

О Албінъ! дінтре флорї,
Фрȣмоасъ де'але пръві,
Тȣ мънѫнчї отрървіторї?
Віаца цор отръві;
Съ еї сама біне таре,
Съ нȣ зборї пе фіеште каре!
Нȣ те теме: пентрȣ къ еȣ̆
Нȣмаї нектарȣл ле беȣ̆.

═

VII.

МОМІЦА ШІ ОКІЛАРІЇ.

—

О Моміцъ де окї фоарте таре аȣ̆ слъвіт;
        Іар де ла оаменї аȣ̆ аȣзіт:
        Къ ачест ръȣ̆ чіне'л аре,
        Съ поарте нȣмаї Окіларї.
Еа Окіларї мȣлціме ꙟшї гъсеште;
Ші дечї тот ꙟї ꙟнвъртеште:
Ба' ї пȣне пе гѫт, ба пе коадъ'ї слобозеште,
Ба' ї лінџе, ба ꙟї аміросеште;
Ші дін еї нічї кȣм нȣ съ фолосеште.

„Че дракȣл!" аȣ̆ ръкніт: „ші ачала'ї он блъстъмат,
Каре ачастъ мінчȣнъ аȣ̆ аскȣлтат;
Къчї ꙟї нȣмаї о небȣніе ведерать,
Дар фолос нȣї нічї де'о чапъ деџерать."
Ш' аічї Моміца меа де чȣдъ ꙟнфокатъ
        Де'о піатръ атѫт іаȣ̆ арȣнкат;
        Къ нȣмаї кѫт аȣ̆ скъпърат.

—

Аша ші' нтре оаменї, ꙟї спре ненорочіре:
Кȣм де нар фі вро'н лȣкрȣ де фолосіре,—
        Ел нічї кȣм нȣл прецелȣеште,
        Ші тот спре ръȣ̆ ꙟл ворбеште;
Ші де'ї зълȣдȣ ꙟнсъмнат, апої ꙟнкъ небȣнеште,
        Пе ачел лȣкрȣ ꙟл гонеште.

═

VIII.

ПРЪВІРІА ФАПТЕЛОР АЛТȢІА.

—

„Че фел де іапъ сѫнт!" ꙟн ніште глод кікѫнд,
Зіче о вакъ.— „Че фел де вакъ сѫнт!"
    Аȣ̆ ръкніт іапа, ꙟнтр'о гроапъ џѫнд.—
    Асъмініа лȣкрȣрї відем ші ла ної фъкѫнд.

—

        Кȣм кѫнд съ гръмъдеск,
        ꙟн адȣнърї де ворбеск:
Къ кȣтаре, ба'ї кȣмінте, ба'ї зълȣд,—
Ші де еї че съ ворбеште нȣ аȣд.

═

IX.

БРОАСКА ШІ БОѸЛ.

—

О Броаскъ възѫнд он Боѹ пе мал къмбла,
Аѹ врѹт кѹ ел а съ асъмана;
Еа пізмътаріцъ ера,
Ш'аѹ ш'інчепѹт а съ ѫнфла.
„Іан те ѹітъ соріоаръ. воі фі кѫт ел?"
Пріетінії іаѹ зис.-„Нічі кѹм де пѹцѫнтел!"
Ачеіа аѹ ръспѹнс.—
„Дар акѹм, кѫт мам ѫнфлат деажѹнс.
Еі кѹмъс? макар он кік
Мам маі мъріт?"-„Ба кіар немік."—
„Дар акѹм?"-„Тот немік!" Тот саѹ ѫнфлат,
Тот аѹ сѹфлат,
Ші нѹмаі че аѹ кѫштігат:
Къ Боѹл нѹ саѹ асъмънат,
Дар дін мѹлта ѫнфлътѹръ аѹ кръпат.

—

Асъмініа ші ла ноі ведем нѹ ѹнѹл:
Ші де мірарe, кѫнд вра мещанінѹл,
Съ тръіаскъ ка он гражданін,
Іар ачіста, кѫт он богат дворіанін?

═

X.

ЧОАРА ШІ ВѸЛПІА.

—

Де кѫте орі лѹмії саѹ проповедѹіт,
Къ лінгѹшіріа ѫі ре; ѫнсъ'н зъдар саѹ маі ворбіт,
Къчі лінгѹшіторѹл тот деаѹна кефѹл съѹ шаѹ ѫплініт.

—

О Чоаръ о бѹкъцъ де брѫнзъ аѹ гъсіт;
Ші збѹрѫнд пе он копак, маі къ саѹ апѹкат
Акѹм еа де оспътат.
Дар пе'аколе о Вѹлпе дін ѫнтѫмпларе аѹ алергат.
Ѫндатъ мірозна брѫнзії пе Вѹлпе о опреште:
Възѫнд брѫнза,-Вѹлпіа фоарте съ робеште.
Ширата ла копак ѫнчетінел пъшаште,
Кѹ коада ѫнвѫртінд, кътръ Чоаръ съ мъгѹлеште,
Ш' абіа сѹфлѫнд, кѹ дѹлчаць ѫі ворбеште:
„О дрѫгѹца ме амікъ!
Кѫт ешті тѹ де фрѹмѹшікъ!
Че окішорі, че гѫтішор!
Деа повесті не повестітъ!
Че пеніці! че нъсѹшор!
Ші ѫнкъ поате кѹ дѹлче глас ешті дърѹітъ!
Кѫнтъ дрѫгѹць, нѹте рѹшіна!
Че дакъ, кѫт ешті де фрѹмоасъ,
Штії ѫнкъ ш'акѫнта,
Аі фі ла ноі ѫмпъртіасъ!"
Іаръ Чоара де лаѹде аѹ амеціт,
Ш' атѫт де таре аѹ кронкъіт,
Къ спре а Вѹлпеі мѹлцеміре:

Вржиза аў кікат,
Іар Вълпіа саў оспътат.
Аша шіръці сжнт ші ла ноі ѧн фіре!

═

XI.

БЪКЪТАРІЪЛ ШІ МОТАНЪЛ.

—

Он Бъкътарі, пре бън де сфат,
Дін бъкътъріе ла кржшмъ аў алергат,
Ка къ кѫмътржсо съ се весъліаскъ
Ші пе ръпосаці съі поменіаскъ,
Іар акасъ съ пъзаскъ ла дімжнкат,
Ка шоаречіі съ нъ с'апъче де оспътат,
Пе Мотан ѧн кухне лаў лъсат.
Дар чаў възът ел ѧторкжндъсъ?
Бъкателе мжнкате; іар пе Мотан остъніндъсъ
ѧн ънгері дъпъ о путінікъ,
Кѫм мжнка-аша мжнка дін фріптъръ о бъкъцікъ.
— „О, че връжмаш! Ах, че несъціос!
О! маі біне, тіаі фі некат къ врон ос!“
Бъкътаріъл пе Мотан ѧл окърашѣ:
Іар Мотанъл де'амжнка нъ пъръсеште.
„Кѫм! пънъ акмъ фіінд Мотан чінстіт,
„Еў тот де біне тіам ворбіт.
„Акъм ръшініа нъ ції мікъ!
„Кѫчі тоці вечінії вор съ зікъ:
„Къ Мотанъл ѧі шіръп, Мотанъл ѧі къ тълхъріе;

„Ші нъ нъмаі къ ѧн бъкътъріе,
„Нічі афаръ лъсат нъ требъеште,
„Ка пе'он лъп кжнд ла оі съ ръпізеште.
„Ші вор зіче: къ ешті он стрікъторі,
„Он шіръп, он хръпітор,
„Ші ка о боалъ'н порчі де вржнікъ!“
Іар Мотанъл тот аскълтъ ші мънжнкъ.
Аічі бъкътаріъл міеў, де гъръ бън фіінд,
Ші де'ал ѧнвъца неконтенінд,
Аў афлат:
Къ пънъ кжнд тот іаў кжнтат,
Мотанъл міеў тоатъ фріптъра аў мжнкат.
—
Дар еў аш зіче: къ аша фел де бъкътарі,
Съ нъ маі фіе къртърарі,
Ші съ нъ деі мотанілор ѧнвъцътърі,
Кжнд ле требъеск нъмаі вро кжтеваі ловітърі.

═

XII.

МОМІЦА ШІ ОГЛІНДА.

—

О Моміцъ ѧнтро оглінде саў ъітат,
Ші пе Ўрс ѧнчетінел къ нічоръ лаў къдкат,
Ші зіче:"Іан те ъітъ, кѫмътре драгъ!
Че слъцьніе аічі съ багъ?
Кѫм де слътъ съ аратъ!
Еў маш'фі ші спжнзурат,

Макар чеваї де'аш фі еї асъмънатъ.
Ꙟнсъ Ꙟі кȣ адівърат,
Къ ам вро кѫтеваї аша де стрѫмбе кȣмътреле,
Ба Ꙟнкъ пот де вреї съ ці лі ш'арът пе еле."
—„Де кѫт съ те трȣдешті але'аръта, маї біне,
Те хітъ дръгȣцъ ла тіне?"
Еї Ȣрсȣл іаȣ ворбіт.
Дар сфътȣіріа лȣї Ꙟнзъдар саȣ препъдіт.

XIII

БȢСȢІОКȢЛ.

—

Пе о вале Ꙟнтрон лок,
Ръсъре он Бȣсȣіок,
Че маї де'акȣм вештезісъ
Ші мірозна'ш препъдісъ,
Аштептѫнд ал съȣ сфѫршіт,
Плекѫндȣш вѫрвȣ ла пъмѫнт.
Ші макар къ ел зъчеа,
Ꙟнсъ'ньчетінел зіча:
—„Ах! соареле де'ар ръсърі,
Кȣ алȣї разе де'ар лȣчі,
Поате, к'оі маї віецȣі?"
—„О кѫт ешті тȣ де прост, прієтіне ал міеȣ юбіт!"
Он кьръбȣш, лȣї і ȣ ворбіт:
„Аȣ доаръ нȣмаї атѫта грíжъ аре
Ꙟналт Ꙟнхтерпічітȣл соаре,

Съ вадъ, кȣм Ꙟнфлорешті,
Саȣ кȣм акȣ те вештезъшті?
Мъ креді, къ нічі времі н'аре,
Нічі вре о дорінцъ маре.
Дар де'аї збȣра тȣ ка міне,
Аї веде, кѫтȣі де біне;
Кȣм Ꙟі де фрȣмос Ꙟн фіре,
Тоате авѫнд деосъбіре:
Хо[л]де, гръдіні ші кѫмпії,
Пъдȣрі, огоаръ ші вії,
Де соаре съ аѫȣторіазъ
Кȣ але лȣї пл[ъ]кȣте разъ;
Кȣм а лȣї къллȣрі марї
Ꙟнкълзеште Ꙟналці стежарї;
Дъ о ноȣъ вердіацъ,
Ші паркъ алтъ віацъ,
Ла флоріле челе фрȣмоасъ,
Дар нȣ ка тіне тікълоасъ;
Кьчі ачелі флорічеле,
Нȣс аша, пре кȣм тȣ ешті:
Пентрȣ къ алт прец аȣ еле,
Ꙟнсȣш времіа ле жълешті,
Ші маї неврѫнд ле косешті.
Іар тȣ нічі ешті фрȣмос, нічі міросешті,
Дар пе соаре рȣгѫнд' Ꙟл зълȣзешті!
Мъ креді, нȣмаї Ꙟмбла,
Къ нічі о разъ нȣці ва да,
Ші де ал рȣга пъръсъште,
Тачі ші те вештезъште!"
Ꙟнсъ соареле аȣ ръсъріт,
Пе тоатъ латȣріа аȣ лȣчіт,
Ші сірманȣл Бȣсȣіок,

Макар де ші вештезісъ,
Дар соареле бȣнȣл нърок,
Аічі де тот ꙟл трезісъ.

—

О воі, кърор въ есте датъ
Мъріре фоарте ꙟналтъ,
Де ла соаре піндъ лȣаці!
Ші къȣтаці:
Къ ȣнде разеле луі лȣческ,
Тоате аколо съ весълеск,
Ші ла тоці аічі ꙟн фіре
Ел ръварсъ норочіре;
Де ачеіа ꙟн тоці кіпȣл луі віазъ,
Ші тоці ꙟл бінекȣвінтіазъ.

═

XVI.

Леюл ші пȣюл луі.

—

Одатъ он Леȣ, аȣ сокотіт,
Ка съш вазъ прокопсіт
Пе пȣюл луі чел юбіт;
Ел лаȣ благословіт
Кȣ драгосте пърінтіаскъ,
Ші ла пажȣръ лаȣ тріімес де ал ꙟнвъца
Тоатъ тріаба ꙟмпъртіаскъ.
Трече он ан, трек ші доі; ші пе чіне нȣ'н треба,
Де фіюл луі лаȣде аȣзіа:

Тоате пъсъріле мінȣні де ел спȣніа
Ші тоате ꙟл бінекȣвѫнта.
Ꙟнсфѫршіт,
Ел кȣрсȣ ш'аȣ ꙟплініт:
Ші с'адȣкъ пе фіȣ, маі алес,
Бътрѫнȣл татъ аȣ тріімес.
Іатъ фіюл аȣ веніт;
Ш'аічі татъл аȣ порончіт,
Ка мік ші маре съ фіе кіемат;
Пе фіȣ лаȣ ꙟмбръцошат,
Ші кътръ тоці, аша іаȣ кȣвѫнтат:
„О, фіюл меȣ чел юбіт,
Іатъ кам ꙟмбътрѫніт,
Ші діадох дȣпъ міне
Те ам нȣмаі кѫт пе тіне;
Еȣ де мормѫнт м'апропіез,
Іар тȣ абіа лȣміа о вез.
Ші іатъ еȣ кȣ бȣкȣріе
Ꙟці даȣ аме ꙟмпъръціе;
Нȣмаі не спȣне ал меȣ фіі,
Ч'аі ꙟнвъцат, ші че штіі,
Ші маі алес, кȣм вроешті
Пе'ал тъȣ народ сал кѫрмȣешті?„
—„Татъ!“ фіюл іаȣ ръспȣнс:
„Атѫт сѫнт еȣ де аскȣнс
Ꙟн ꙟнвъцътȣра меа,
Къ пре рарі о штіȣ пе еа;
Штіȣ лȣкрȣрі фолосітоаре,
Пентрȣ он ꙟмпърат требȣітоаре.
Ші де ла Вȣлтȣр пън ла Рацъ,
Тоате ка пе'он фір де ацъ

Ві ліоі ꙟшъра, спѹінд:
Кѹм съ хрънеск еле звѫрѫнд,
Ѹнде еле віецѹеск,
Ѹнде маї мѹлт съ плодеск,
Че фел де оѫ фак,
Саѹ каре кѫнтъ, каре так.
ꙟтр'он кѹвѫнт, невоіа лор,
Воі спѹне фоарте ѹшор:
Іатъ ш'ал меѹ атестат,
Де ѹнде мам едѹкат;
Кьчї нѹ деціаба пе ла пъсърї,
Ворбеск къ ꙟн мѹлте сърї
Кѹлег еѹ стеле де пе черї.
Ші ꙟндатъ кѹм міі да
Ачастъ домніе а та,
Еѹ фіаръле ліоі ꙟнвъца
Ка съ звоаре пе копачї,
Ба ꙟнкъ ші кѹібѹрї де'ашї фачї"!
Атѹнчї бътрѫнѹл татъ
Кѹ адѹнареа тоатъ,
Капетеле шаѹ плекат,
Ші фоарте таре аѹ офтат.
Ші тѫрзіѹ ел аѹ афлат,
Къ пѹюл лѹї немікѹрї аѹ ꙟнвъцат,
Ші на пѹте ка съ фіе,
Фолос пентрѹ ꙟмпъръціе.
Пентрѹ къ фіюл лѹї аѹ ꙟнвъцат
А пъсърілор віецѹіре,
Іар нѹ пе чеї чі іаѹ фост дат,
Съ домніаскъ ел дін фіре.

О Домні! нѹ кѫмва съ сокотіці,
Ка те мієрї кѹм съ стъпѫніці,
Чі пръвіці:
Къ пентрѹ о ꙟмпъръціе,
Атѹнча ꙟї де фолос,
Кѫнд ꙟмпъратѹл пентрѹ сѹпѹшї ꙟї дѹрерос,
Ші невоіле лор ле штіе.

═

XV.

Бътрѫнѹл ші тріі тінерї.

—

Бътрѫнѹл он копъчел
А съді саѹ апѹкат,
Іар тріі тінерї рѫзінд де ел,
Лѹї аша іаѹ кѹвѫнтат:
„Кѹм де теапѹчї съ съдештї,
Кѫнд лѹміа ꙟї со пъръсъштї?
Аѹ доаръ тѹ нѹ везї,
Къ де мормѫнт те'апропіезї?
Ші те погорї тот ла вале;
Іар ка съ те фолосъштї
Дін родѹл остенелії тале,

Требȣї доѫ вакȣрї съ тръешті.
Ші аȣ̆ доаръ тȣ гѫндешті
Къ алт Маѳȣсаіл ешті?
Ȣнкешȣле! ласъці лȣкрȣл,
Ꙟнзъдар нȣ те трȣді,
Къчї пентрȣ тіне ꙟн тот мінȣтȣл,
Моартеа'ї гата а те косі.
Ачесте гѫндȣрї пентрȣ ної ꙟс де ертат,
Пентрȣ къ абіа кѫт ꙟн лȣме ам ꙟнтрат:
Сѫнтем тінерї, ш'акȣм пȣтеріа вії датъ,
Іар пе тіне нȣмаї кѫт моартеа те'аштіаптъ."
—„Драџії меї!" лор Бътрѫнȣл ліаȣ̆ ворбіт:
„Еȣ̆ дін копілъріе аша мам обічнȣіт,
Ка тот съ мъ остінеск.
Шї дакъ дін копъчелȣл ч'ал съдеск,
Нȣ воїȣ пȣте съ тръеск,
Ка роада лȣї с'опріїмеск,
Апої воїȣ маї ворбі:
Къ лȣкрȣ нȣл воїȣ пъръсі.
Къчї, чіне'ї бȣн, нȣ нȣмаї пентрȣ сіне съ трȣдеште.
Съдінд еȣ̆ копъчелȣ, ачеіа мъ весълеште,
Къ дакъ еȣ̆ сȣпт ел нȣ мої хȣмбрі,
Апої непоџії меї кȣ ел съ вор мȣлцъмі,
Пе міне мор помені,
Ші іатъ род къ воїȣ гъсі.
Дар ꙟнкъ ш'ачеіа нȣ съ штіе,
Чіне дін ної маї кȣ віаџъ аре съ фіе?
Аȣ̆ доаръ моартеа съ хітъ ла тінереџі,
Саȣ̆ ла вѫртȣте, саȣ̆ ла вре о фрȣмȣсъџі?
Ах! кȣ а меле бътрѫнеџі,

Мȣлте копіле фрȣмоасъ
Ші воінічї тінерї бъеџї,
Іам скос еȣ̆ морџї де пін касъ;
Ла мормѫнт іам пітрекȣт!
Ȣндеї плѫнџіам фоарте мȣлт.
Ші чіне поате съ зікъ хотърѫт,
Де а вре ȣнȣї ом сфѫршіт?
Къчї мортеа н'аре ведере,
Н'аре нічї о мѫнгѫере,
Ші поате, къ ꙟн а еї кѫдере
Вої сѫнтеџї кȣ апропіере;
Ші къ пъмѫнтȣл а ноастръ мамъ,
Спре вої маї мȣлт багъ'н самъ."
Ші пре кȣм Бътрѫнȣл ꙟнгѫрбовіт
Ла ачеї тінерї аȣ̆ ворбіт,
Аша саȣ̆ ші ꙟнплініт.
Ȣнȣл дін еї кȣ мърфȣрї негȣџторінд,
Ші пе маре ꙟнотѫнд;
Ꙟнтъї де нърокъ ера ꙟнбръцошат,
Дар пе ȣрмъ корабіа лȣї де фȣртȣнъ саȣ̆ фърмат:
Пе нъдежде, ші пе ел ꙟн ноіан іаȣ̆ арȣнкат.
Алтȣл, ꙟн църї стръіне
А съ дȣче аȣ̆ хотърѫт,
Ші аколо нȣ пре віне
Віаца ꙟн граб шаȣ̆ препъдіт.
Іар ал тріелеа, фіінд фоарте асȣдат,
Апъ рече аȣ̆ бъȣт ші пре ръȣ̆ саȣ̆ болнъвіт;
Ла аштернȣт саȣ̆ кȣлкат;
Мештерї дохторї іаȣ̆ кіемат,

Дар ачеіа аша лаȣ̆ лекȣіт,
Къ'н скȣртъ време аȣ̆ мȣріт.

—

Бътржнȣл, де'алор сфжршіт аȣзінд,
Ші мȣлтъ време маї тржінд,
Аȣ̆ ръмас пре еї плжнгжнд.

=

XVI.

ЧЕРБОАЇКА ШІ САТІРȢЛ.

—

О Чербоаїкъ, пе юбіцїї еї пȣї пръпъдінд
Ші цжціле де лапте пе еа ꙟнкъ ꙟнгреȣінд,
Доï пȣї де лȣп ꙟн пъдȣре аȣ̆ гъсіт,
Ші даторііа мȣмеї спре еї еа ш'аȣ̆ ꙟмплініт;
Къчї кȣ ал съȣ̆ лапте іаȣ̆ хръніт.
Дар аколо ꙟн пъдȣре пе лжнгъ еа лъкȣінд
Он Сатір, каре де фапта еї аȣзінд,
Де тот саȣ̆ міерат,
Ші аша іаȣ̆ къвжнтат:

„О, невȣно! пе чіне тȣ ꙟї юбешті,
Ші кȣї ал тъȣ̆ лапте ꙟл пръпъдешті?
Аȣ̆ доаръ тȣ сокотешті,
Къ вре о мȣлцъміре де ла еї ꙟї съ гъсъшті?
Саȣ̆ поате,
Тȣ нȣ штії а лор ръȣтате?
Къчї еї не ȣітжндȣсъ ла а та бȣнътате,
Къ ꙟї хрънешті акȣм кȣ лапте,
Дар кжндва цор бе сжнціле кȣмпліт!"
„Ачаста поате съ фіе,"
Чербоаїка лȣї іаȣ̆ ворбіт:
„Дар еȣ̆ де'ачеіа нȣ гжндеск,
Нічї а гжнді нȣ дореск;
Къчї сімціреа ȣнеї мȣме акȣм ꙟї юбітъ міе.
Ші цжціле міар адȣче греȣтате,
Де нȣ іашї хръні кȣ лапте."

—

Аша, адіврата бȣнътате,
Фаче біне фъръ съ аібъ ръȣтате.
Пе чел бȣн, кжштігȣл ꙟл нъкъжъште,
Дакъ кȣ чел ръȣ сърак нȣ'л ꙟмпърцъште.

=

XVII.

ЛȢПȢЛ ШІ ВȢЛПІА.

—

Пре лесне ноĭ дърȣім,
Врон лȣкрȣ, кȣ каре нȣ не фолосім.
Ачаста прін Фабȣлъ с'олъмȣрім,
Ка нȣ кȣмва, ꙟн адівър пе чінева с'обіждȣім.

—

О Вȣлпе, ꙟнтр'о гъінъріе дȣпъ че саȣ сътȣрат,
Шо' гъінъ де мжнкат акасъ ꙟнкъ шаȣ лȣат,
Ші кжнд деакȣм біне аȣ ꙟнсърат,
Сȣпт он стог де фжн саȣ дȣс де саȣ кȣлкат.
Съ ȣітъ, ші іатъ кън мȣсафірĭ іаȣ веніт
Он Лȣп флъмжнд ші обосіт.
„Кȣмътръ драгъ, ръȣ!“-Вȣлпеĭ ел іаȣ кȣвжнтат:
„Нікъĭȣрĭ немікъ хранъ еȣ астъз нам къпътат;
Къчĭ кжніĭ ꙟс рьĭ ші чобанȣл нȣмаĭ доарме,
Ш'ашъш мъ омоаръ о фоаме!“
—„Нȣ съ поате?“-„кредімъ.“-„О, сърачі кȣмътреле!
Де вроештĭ, еȣ те пофтеск,
Роȣде дакъ аĭ мъсъле
Ачест стог маре де фжн;
Къчĭ а те слȣжі дореск.“

Іар де гъінъ, че о авеа ꙟн сжн,
Нічĭ де кȣм лȣĭ нȣ іаȣ спȣс.
Ші аша Лȣпȣл дізмердат,
Де кȣмътржса, че стогȣл іаȣ арътат,
Акасъ фъръ пржнз саȣ дȣс.

—

XVIII.

ЗМЪȢЛ ДЕ ХЖРТІЕ.

—

Он Змъȣ де хжртіе сȣпт ноȣрĭ лъсат фіінд,
Ші де аколо зърінд
Он флȣтȣрі ꙟн вале збȣржнд;
„Мъкреді,“ де сȣс Змъȣл ꙟĭ ръкнеште:
„Къ абіа-абіа те вьд!
Ш'ашаĭ къ тȣ те'нчȣдештĭ,
Пръвінд ла ꙟнълцімеа че шъд?“
—„Мъ'нчȣдеск? ба кредімъ къ нȣ!
ꙟнзъдар аша де тіне тȣ мȣлт те сокотештĭ!
Макар къ ештĭ ла ꙟнълціме, дар ꙟнсъ легат зборĭ тȣ.
Аша фел де віацъ, фрате,
Департе ꙟĭ де норочіре;
Ші еȣ де нȣс аша де ꙟналт фоарте,

ꙟнсъ збор аічї ꙟн фіре,
Ȣнде ам вро мȣлцъміре.
Ашъш віаца та, нічї кȣм еȣ̆ н'одореск:
Съ збор легат - ȣнде мор траце,
Шї ла ꙟнълціме съ хȣеск,
Пе ȣрмъ сȣпт пат съ мъ баце.“

XIX.

ВȢЛТȢРȢЛ ШІ КЖРТІЦА.

—

Де сфатȣл вімънȣї тȣ съ нȣ те'протівештї,
Чі нȣмаї дінтронтъї цȣ̆дікжнд сал сокотештї.

—

Ді'нтро царъ де департе,
ꙟнтро пъдȣре деасъ фоарте,
Он Вȣлтȣр кȣ соцȣл лȣї аȣ̆ веніт,
Ш'аколо пе тотдеаȣна а ръмжне аȣ̆ хотържт.
Ш'алегжндȣш он стежар фрȣмос,
ꙟналт шї фоарте кренгȣрос,
Пе вжрфȣл кърȣіа кȣїб лорȣшї шаȣ̆ ліпіт,
Авжнд нъдежде съш факъ пȣї пе вара віїтоаре.

Іар Кжртіца аȣзінд де ачастъ ꙟнтжмпларе,
Аша аȣ̆ сокотіт:„ Еȣ̆,“ зіче: „Вȣлтȣрȣлȣї о съї спȣн,
К'ачест стежар, де'а віецȣі пе ел нȣї бȣн.“
Прінзінд кȣраж, ꙟндатъ іаȣ̆ докларісіт,
К'ачест стежар ла ръдъчінъ маї де тот аȣ̆ пȣтрезіт,
Шї поате, къ деграб ел а съ се пръвълеаскъ:
Апої, Домнȣл пъсърілор пе ел кȣїб съ нȣш ліпаскъ.
Дар оареї віне Вȣлтȣрȣлȣї дін гаȣръ сфат съпрііmаскъ,
Шї ꙟнкъ де ла Кжртіцъ? О, че маре рȣшіне,
Гжндеа ел ꙟнтрȣ сіне.
Шї че фел де треабъ аȣ̆ Кжртіціле а съ аместека?
Кжнд нȣ вор спре еле німі нічї а къȣта.
Дечї Вȣлтȣрȣл кȣ Кжртіца маї немікъ не ворбінд,
Шї сфатȣл еї не аскȣлтжнд,
Маї деграб де лȣкрȣ саȣ̆ апȣкат,
Ші'н касъ нож аȣ̆ ꙟнтрат
Кȣ ꙟмпъргтеаса че'нгрекатъ.
Аколо петрек пре біне: шї іатъ,
Къ шї пȣї Дȣмнезъȣ̆ деакȣм ліаȣ̆ дат.
Дар че?—Одатъ віінд ꙟн спре саръ,
Вȣлтȣрȣл, кȣ грабъ маре,
Кътръ а са късȣшоаръ,
Адȣкжнд пре богат
Ла пȣїї съї демжнкат,
Аȣ̆ възȣт: стежарȣл лȣї пръвъліт,
Че пе соц шї пе копії аколо іаȣ̆ нъдȣшіт.
Де амържре нȣ поате лȣмеа с'оваzъ.
„Ненорочітȣл де міне!“ ел аша съ къінеазъ:
„Пентрȣ трȣфіе соарта ꙟн ачастъ скжрбъ маȣ̆ арȣнкат,
Кънї ꙟнцълеапта сфътȣіре еȣ̆ нȣ о ам аскȣлтат.

Дар пȣтем еȣ̆ съ сокот вр'одатъ,
Къ ші Кжртіца че де немікъ, бȣне сфътȣірі аратъ?"
—„Дакъ міе нȣ теаї фі ꙟпротівіт,"
Діꙟ гроапъ Кжртіца лȣї іаȣ̆ ворбіт:
„Апоі цаї фі адȣс амінте, къ еȣ̆ фъкжнд
А меле гропі ꙟн пъмжнт,
Ші къ ꙟнтжмплжндȣмъ апроапе де ръдъчіні,
Маї біне штіȣ̆, де'с сънътоші копачії саȣ̆ де аȣ̆ чеваї прічіні.

—

XX.

КОПАЧȢЛ.

—

Он Копъчел, че ꙟнтро пъдȣре крештеа,
Възінд къ омȣл он топор ꙟн мжні дȣчеа,
Аша іаȣ̆ ворбіт:
„Прієтіне юбіт!
Тае мъроги ꙟнпрежȣрȣл міеȣ̆
Стежарії че одръслеск,
Кьчі ꙟмі есте таре рьȣ̆,
Ші'н паче нȣ пот съ креск;
Нічі соареле еȣ̆ нȣл зъреск,
Нічі ръдъчіна нȣ мії ꙟн паче,

Зефірії нȣ мъ ръкореск,
Ш'аȣ̆ ші'нчепȣт ръле ам фаче;
Іатъ къ нічі кȣм нȣ креск,
Ші дечі о съ мъ вештезъск,
Гȣра лор нȣ ле маї таче,
Ші таре мȣлт мъ окърьск!
Дакъ де ла еі нашавеа атжта сȣпъраре,
Креді, къ ꙟнтр'он ан маш фаче фоарте маре,
Кȣ ȣмбра ме валеа сар акоперi,
Ші тȣ де мȣлте орі сȣпт еа теаї одіхні;
Іар акȣм аша сжнт де сȣпціре,
Къ ръбд орі каре невое ꙟн фіре."
Омȣл пе ел лаȣ̆ аскȣлтат,
Де топор саȣ̆ апȣкат,
Дорінцъ де ал слȣжі іаȣ̆ арътат:
Ші'н грабъ стежарії ла пъмжнтъ іаȣ̆ дат;
Пе лжнгъ ел іаȣ̆ кȣръціт,
Ші лок де'акреште іаȣ̆ лърціт.
Дар че? къ нічі ел пре лȣнг нȣ саȣ̆ фолосіт;
Къчі ба де соаре саȣ̆ ȣскат,
Ба де плоі кȣ піатръ саȣ̆ ȣдат,
Ші ꙟнсфжршіт де фȣртȣнъ саȣ̆ фърмат.
Іар аколо он шарпе, Копъчелȣлȣї, аша іаȣ̆ кȣвжнтат:
„О, небȣне!
Аȣ̆ доаръ рьȣл тъȣ̆, нȣї ꙟнсȣш де ла тіне?
Кжнд ꙟн пъдȣре сȣпт стежарі тȣ аї крескȣт,
Ціе аршіца ші фȣртȣна аці фаче ръȣ̆ наȣ̆ пȣтȣт,
Кьчі де бътржнії копачі ераї акоперіт;
Ші негрешіт,
Къ дакъ пе еі кжндва іар фі тъіат,

Шi траю̆л лор сар фi хїтат,
Апої, шi ал тъȣ ржнд
Ла тiне ꙟн хрма лор вiинд,
Аї фi крескȣт, теаї фi мърiт,
Шi мȣлт теаї фi'нпȣтернiчiт;
Шi ръȣл ачеста цiе нȣ цi'сар фi ꙟнтжмплат,
Къчї тоате фȣртȣнiле, тȣ атȣнчї леаї фi ръбдат."

═

XXI.

ПОРКȢЛ.

—

Одатъ он Порк ꙟнтр'о оградъ боереаскъ
Аȣ ꙟнтрат,
Шi пiн прежȣрȣл граждiю̆ лȣї ша кȣхнеї аȣ ꙟмблат.
Дар аколо де гȣної дȣпъ че саȣ сътȣрат,
Шiн спълътȣрi пън ꙟн хрекi саȣ скълдат,
Аȣ ꙟнчепȣт съ се маї тъвълеаскъ:
Шi де'аколо акась, негрешiт,
Поркȣл тот порк аȣ венiт.
„Еї, Сȣрло, чеаї възȣт хнде'аї фост тȣ депъртат?
Пе Порк он Чобан лаȣ ꙟнтребат:
„Пентрȣ къ съ ворбеште,

Къ ла боерї тот ꙟн ахр шi арцiнт лȣчеште;
Шiн касъ хна пе алта кȣ фрȣмȣсъца коважршъште?"
Iар Поркȣл грохоеште:
—„Ба кредiмъ къ немiкъ, кiар спȣн не здiвърат!
Нiчї он фел де богъцiе ла еї еȣ нам ꙟнсъмнат,
Нȣмаї кжт нiште гȣної адȣнат;
Дар ꙟнсъ ржтȣл не жълiнд, шi фiинд не рȣшiнос,
Ам тот ржмат, шi ам рос
Тоатъ ограда че дiн дос."

—

Съ нȣм де Дȣмнезеȣ пе нiме съ обi кдȣеск!
Дар кȣм пе ачел критiк, Сȣрлъ, съ нал нȣмъск?
Каре, с'апȣкъ де цю̆дiкат,
Не авжнд доагъ ꙟн капȣл спарт.

═

XXII.

ФРȢНЗIЛЕ ШI РЪДЪЧIНIЛЕ.

—

ꙟнтро прiмъваръ пре фрȣмоасъ,
Кжнд плȣгарю̆л царiна лȣї ꙟш арасъ,
Фрȣнзiле де пе'он копачї ꙟш арȣнка

Ѹмбра лор ꙟтрꙋ о вале,
Ші кꙋ зефірії шоптеа,
Фълїндꙋсъ де вердїаца фрꙋмꙋсъцїї сале.
Ші іатъ кꙋ зефірії де сіне че цїꙋдека:
„Аꙋ доаръ нꙋі адівърат,
Къ ної сѫнтем фрꙋмꙋсъца ачестꙋї лок!
Ші къ копачꙋл ꙟї кꙋ нърок,
Фіінд кꙋ ної ꙟнзъстрат?
Ші кіар фъръ нічї он пъкат,
Вредніче сѫнтем де лъꙋдат!
Де нам фі ної, ам ведеа кꙋм ар фі ел де фрꙋмос?
Аꙋ доаръ нꙋ сꙋнт ної, вре он пъсторї,
Саꙋ вре он трꙋдіт кълъторї,
ꙟші гъсъште ръпаос?
Аꙋ нꙋ сꙋнт а ноастрꙋ ꙋмбръ деасъ,
Він фетеле де пеа'касъ,
Ші аіча шоптеск,
Ворбеск ші съ весълеск?
Ла ної ꙟнкъ дꙋмінеаца ші сара,
Кѫнтъ фрꙋмос превігітоареа.
Ші воі ꙟпсꙋші зефірі ꙗбіцї,
Сѫнтецї де ної не ръзліцїцї!“
—„Ші ної пꙋтем а спꙋне,
Къ аічї ніі фоарте біне!“
Фрꙋнзіле он глас де сꙋпт пъмѫнт аꙋ аꙋзіт.
—„Чіне оаре аша де прост ніаꙋ ворбіт?
Аколо воі чіне сѫнтецї,
Де врецї
Кꙋ'аша фел де дѫрзіе кꙋ ної а въ асъмъна?“
Фрꙋнзіле де пе копачї аꙋ ші'нчепꙋт а сꙋна.

—„Ної ачелеа сѫнтем,
Каре ꙟн пъмѫнт не'афлъм,
Ші пе воі въ хрънім. Аꙋ доаръ нꙋ не штіцї?
Сѫнтем ръдъчінї а копачꙋлꙋї, пе каре воі ꙟнфлорїцї.
Дечї де'акꙋм въ весълїцї!
ꙟнсъ къꙋтацї,
Ачеіа со цїꙋдікацї:
Къ ла віітоареа прімаваръ,
Алте фрꙋнзї ор съ ръсаръ;
Ші дакъ ръдъчіна са ꙋска,
Нічї воі нічї копачꙋл нꙋ вец маї афла.“

═

XXIII.

МꙊСКА ШІ ДРꙊМЕЦІІ.

—

ꙟн лꙋна лꙋї Іꙋліе, пе челе маї марї арсꙋрї,
Кѫнд Фебꙋс ꙟн а лꙋї кълдꙋрї
Пресаръ дрꙋмꙋ кꙋ нъсіпꙋрї,
Пе он діал фоарте ꙟналт,
О фаміліе а ꙋнꙋї дворіан,
ꙟнкъркат,
Кꙋ патрꙋ каі ꙟнтрон ръдван

Пе ачел діал съ тръціа.
Каії аŭ остеніт, ші везетіȣ кȣм нȣĭ бътеа,
Дар аŭ стътȣт. ꙟнсфжрііт,
Дін капрь ел саŭ кȣборжт,
Ші пе каĭ мȣлт іаŭ мȣнчіт;
Кȣ фечорȣл дін дож пȣжĭ іаŭ тіръвіт;
Іар каії тот нȣ траг. Ші дін ръдван аŭ ешіт
Боерю̆л, кȣкоана, фата
Ші копілȣл кȣ он даскал прокопсіт.
Съ веде, къ ръдванȣл ера
Фоарте таре ꙟнкъркат,
Къ каії макар къ лаŭ мішкат,
Дар ла діал абіа-абіа кжт ꙟл трьціа.
Іатъ къ ш'о Мȣскъ аічĭ саŭ ꙟнтжмплат,
Ші нъкъжіцілор але'ажȣта
ꙟндатъш саŭ апȣкат.
Кжт че поате бжзіеште;
ꙟнпрежȣрȣл тръсȣріĭ съ'нвжртеште;
Ба мȣшкъ фрȣнтеа калȣлȣĭ дін оіште,
Ба ꙟн насȣл челȣĭ дін шліхȣрĭ съ ізбеште,
Ба'н капрь ꙟн лок де везетіȣ збȣржнд,
Орĭ, каії маĭ лъсжнд,
Ші'наінте-ші'напоĭ пінтре оаменĭ бжржнеште;
Кіар ка он прекȣпъцĭ ла іармарок кжнд съ сфъдеште.
Шії чȣдъ еĭ маĭ вжртос,
Къ німе нȣĭ дъ ажȣторĭ,
Съ факъ вре он фолос
Боерю̆лȣĭ евгенікос.
Слȣціле кȣ тръсȣра мерџе фоарте'нчетішор;
Даскалȣ кȣ кȣкоана аŭ ръмас ꙟн ȣрмъ пе жос;
Іар боерю̆л, ȣітжнд къ спре пȣнерĭ ла кале ел асъ требȣіаскъ,

Саŭ дȣс кȣ фата ꙟн пъдȣре, лорȣшĭ хрігĭ ка съ гъсаск;
Ші Мȣска фоарте мȣлт съ нъкъжъште,
Кьчĭ акȣм еа сжнгȣр де тоате съ'нгріжъште.
ꙟнсъ каії, ꙟнчет-ꙟнчет аŭ пъшіт
Ш'ачел діал лȣнг лаŭ сȣіт;
Дечĭ аŭ дат ла дрептȣл дрȣм.
—„Еĭ," Мȣска лор ліаŭ ворбіт,
Шĭ'н ȣрекĭ аша лі сȣнъ:
„Славъ Домнȣлȣĭ! деакȣм
Сȣіцівъ ꙟн тръсȣръ ші въ дореск кале бȣнъ;
Іар міе деакȣм даціміĭ паче, къ'с остенітъ тоатъ:
Абіа аріпіле кжт мъ *поартъ.*"

—

Асъмінеа ꙟн лȣміа ꙟнтреагъ,
Сжнт мȣлцĭ, каре де тоате съ леагъ,
Ші ю̆беск а ꙟмбла, ȣнде нічĭ ка кȣм нȣĭ роагъ.

═

XXIV.

СТІГЛЕЦȣЛ.

—

Фіеште каре
Талентȣл съŭ ꙟш аре:
ꙟнсъ ȣніĭ спре прогресȣріле алтора пръвінд,
Ші ка еĭ съ фіе доріндн,

С'апꙋкъ нїште лꙋкрꙋрї де фъкꙋт,
Де каре кꙋ тотꙋл нꙋ аꙋ̆ нїчї о дꙋмерїре.
Іар еꙋ̆ даꙋ̆ аша фел де сфътꙋїре:
Съ те'апꙋчї де'ачел лꙋкрꙋ, спре каре тꙋ теаї нъскꙋт,
Де вреї ка негрешїт,
Съ аївъ лꙋкрꙋ бꙋн сфжршїт.

—

Он Стїглец аша кжнта де плъкꙋт,
Къ чїне пе лжнгъ ел нар фї трекꙋт,
Фїеште каре ꙟл лъꙋда:
Кꙋчї кꙋ кжнтареа лꙋї царїна съ весълеа.
Алтꙋл негрешїт,
Кꙋ аша лаꙋде сар фї шї мꙋлцемїт;
Дар аꙋзїнд, къ лаꙋдъ шї пе прївїгетоаре,
Саꙋ̆ ꙟнплꙋт де чꙋдъ маре,
Шї аша аꙋ̆ сокотїт:
—„Лъсацї, къ шї еꙋ̆ чеваї сжнт,
Шї де'акꙋм негрешїт
Ка прївїгетоареа ої съ кжнт.“
Шаꙋ̆ кжнтат
Кꙋ адївърат,
Ꙟнсъ к'он глас кꙋ тотꙋл деосъбїт:
Ба шꙋера, ба кжнта пре аморцїт,
Ба ръцїа ка он вїцъл;
Шї ꙟнтр'он кꙋвжнт ел,
Сърманꙋл мїеꙋ̆ Стїглецъл,
Кꙋ алꙋї ꙋржтъ кжнтаре,
Тоате челе збꙋрътоаре
Дїн пъдꙋре лїаꙋ̆ гонїт.

Ш'акꙋм че іаꙋ̆ фолосїт?
Маї бїне, ка он Стїглецъл, фрꙋмос ар фї кжнтат,
Де кжт ка о прївїгетоаре шї съ фїе рꙋшїнат.

═

XXV.

ДꙊНЪРЕА ШЇ ПЖРЪꙊЦꙊЛ.

—

—„Че вра съ зїкъ,“
Аꙋ̆ зїс Дꙋнърїї о апъ мїкъ:
„Де кжте орї мъ ꙋїт ла тїне,
Тот кърцї шї'н маре те ръпїзъштї!
Аꙋ̆ доаръ тꙋ прїетїне,
Нꙋ сокоцї съ остїнештї?
Маї алес. тот деаꙋна еꙋ̆ пръвеск,
Къ пе тїне пре мꙋлцї те някъжъск:
Ба коръбїї кълтореск,
Ба подꙋрї, саꙋ̆ галере плꙋтеск;
Да де лꙋнтрї, каре ле порцї тꙋ пе ꙋмър,
Нам че съ маї ворбеск,
Кꙋчї сжнт фъръ де нꙋмър.
Аꙋ̆ доаръ кжнд ꙟї лепъда,

Ачест фел де віацъ а та?
Мъ креді, къ де чȣдъ ꙟнтро лȣнъ,
Еȣ̆ де тот маш фі ȣскат,
Де'аш фі кȣ тіне асъманат.
Ші кжтъї соарта ме де бȣнъ!
Макар къ еȣ̆ негрешіт,
Пе тоатъ харта нȣс лъціт,
Ші нȣс аша де слъвіт,
Прекȣм ешті слъвіт тȣ фоарте,
Ші де лаȣ̆де рънȣні;
Дар кредімъ, къ ачестеа тоате,
Сжнт нȣмаї дішъртъчȣні.
Ꙟнсъ еȣ̆ аме кале
Пе ачесте ꙟнгȣсте малȣрі,
Че сжнт хлеіоасъ ші моале,
Петрекжндȣо фъръ валȣрі,
Шъд ка о кȣкоанъ маре
Ꙟн аштернȣтȣрі тот де пȣф,
Ші нам нічї о сȣпъраре,
Саȣ̆ макар вре он зъдȣф.
Ꙟн адевър ꙟці спȣї: къ нȣ а коръбіеї греȣтате,
Саȣ̆ а плȣтеї ꙟнкъркате,
Дар нічї макар де'о лȣнтре мікъ,
Нам прічепіре немікъ;
Ш'абіа-абіа пе міне ꙟноатъ,
Вро фрȣнзъ де вжнт сȣфлат.
Кȣї нȣ іар фї ꙗбітъ,
Віацъ аша де лініштітъ?
Къ де грозаве фȣртȣне кȣпрінс,
Нȣ мъ мішк, нȣ мъ клътеск,
Ꙟнсъ нȣмаї кжт пръвеск

Ла а лȣмії вреднічії,
Ші філософеск прін віс
А еї нестаторнічії."
—„Дар а філософі, тȣ леџеа наї ȣїтат?"
Дȣнъреа іаȣ̆ кȣвжнтат:
„К'атȣнчї апа'ї ръкороасъ
Ші ꙟї бȣнъ де бъȣт,
Кжнд ръпеде съ ръварсъ
Ші кȣрџе кȣ хȣет мȣлт.
Іар де'ачеіа къ'с вестітъ
Ші ꙟс фоарте ферічітъ,
Ꙟї пентрȣ к'ам лепъдат,
Ленеа че пре ꙟнпȣцітъ,
Ші ръпеде мам апȣкат
Де леџеа маї сȣс арътатъ.
Де'ачеіа ꙟн фіеште каре ан,
Кȣ апа ме че кȣратъ,
Пін мȣлте църї ръвърсатъ,
Адȣк фолос ші чінсте ам.
Ші поате, ꙟн век ꙟнкої маї фі,
Кжнд німе де тіне на помені,
Ш'ал тъȣ̆ нȣме ва пері."
Ші пре кȣм Дȣнъреа іаȣ̆ ворбіт,
Аша саȣ̆ ші ꙟнплініт:
Къчї пе'ачел Пжръȣ̆, дін ан ꙟн ан,
Фіінд кȣ тінъ коперіт,
Пе ȣрмъ аȣ̆ ръсъріт,
Ба дȣдъȣ̆, ба бȣріан,
Ші ꙟнсфжршіт аȣ̆ переіт.
Де мȣлт акȣм саȣ̆ ȣскат;
Іар Дȣнъреа не ꙟнчетат

Ш'акȣм адȣче фолос мȣлт,
Прекȣм ꙟї де тоцї штїȣт.

—

Аша шї ноĭ, маĭ вжртос,
Ꙟн лȣме не вештезїм,
Пе тоатъ зїоа сърѣчїм,
Атȣнчї, кжнд фъръ фолос
Ленеа пре ноĭ не коколеште,
Шї таре мȣлт не стъпжнеште;
Ла жнса нȣмаĭ кжт пръвїм,
Іар де лȣкрȣ нȣ гжндїм.

═

XXVI.

ФЛОРІЛЕ.

—

Ꙟнтро фереастръ дешкїсъ, а ȣнїї касъ богате,
Ꙟн оале де фарфор пре ꙟнфрȣмȣсъцате,
Фїїнд пе лжнгъ Флорї фїрештї шї де челе не'адевърате,
Пе кренгȣцї де сжрмъ съ легъна,
Шї чїне ла еле нȣ съ ȣїта,

Ла тоцї фрȣмоасъ с'аръта.
Іатъ шї плоаїа аȣ̆ дат.
Ш'аїчї Флорїле фъкȣте лȣї Іȣпїтер саȣ̆ рȣгат:
Ка де'а плоа съ'нчетезї.
Ꙟнтот фелїȣл еле пе плоае о ворбеск,
Шї таре мȣлт о окъреск.
„Іȣпїтере! не рȣгъм, тȣ плоаїа со скȣртезї;
Къчї шї калеа ꙟї ȣржтъ,
Шї времеа ꙟї посоможтъ.
Шї чеĭ ꙟн лȣме маĭ рѣȣ̆,
О ꙟнпȣтернїчїте Зеȣ̆,
Декжт еа?
Іан те ȣїтъ, къ нїчї пе ȣлїцъ нȣ пот а съ прїмбла;
Шї дїн време фрȣмоасъ шї лїнъ,
Фаче нȣмаĭ глод шї тїнъ.“
Ꙟнсъ Домнȣл черереа лор наȣ̆ аскȣлтат,
Шї де'а плоа наȣ̆ ꙟнчетат.
Плоаїа аршїца гонїнд, въздȣхȣл аȣ̆ ръкорїт;
Фїреа алтъ вїацъ аȣ̆ прїїмїт,
Шї тоате паркъ саȣ̆ ꙟноїт.
Атȣнчї шї Флорїле фїрештї тоате
Аȣ̆ прїїмїт о фрȣмȣсацъ маре фоарте,
Саȣ̆ фъкȣт дȣпъ плоае маĭ мїросїтоаре,
Маĭ весълї шї маĭ маре.
Іар Флорїле челе фъкȣте, ꙟндат
Лїпсжндȣсъ де фрȣмȣсацъ, афаръ саȣ̆ арȣнкат,
Ка нїште гȣноĭ адȣнат.

—

Де крїтїкъ нȣ съ тем таленцїї чеĭ адевъраці:

Кѫчї нȣ поате еа съ стріче але лор фрȣмȣсацї;
Нȣмаї флоріле фъкȣте сѫнт ачеле, каре
Съ тем де плоае фоарте таре.

═

XXVII.

ОАМЕНІЇ ШІ ПѪРЪȢЛ.

—

Оаменії, не маї пȣтѫнд ръбда
Сърѫчіеа, ч'о пȣрта
Деспре Пѫръȣл, каре аколо съ афла;
Спре аш чере ꙟдрептаре,
Саȣ дȣс ла о апъ маре,
ꙟнкаре ачел Пѫръȣ да.
Ші ера пентрȣ че а о рȣга:
Кѫчї, ба гропї кȣ пѫне аȣ стрікат,
Ба морї аȣ рȣмпт ші ліаȣ лȣат;
Да де віте, нічї поцї а ле маї нȣмъра,
Кѫте ел аȣ ꙟнекат.
Іар аче апъ маре, макар деї кȣ гратȣла,
ꙟнсъ кȣрџе аша де лініштіт,

Къ пе дѫнса тѫргȣрї марї съ арать,
Дар нічї одатъ
Аша фел де рътъцї де еа нȣ саȣ аȣзіт;
Ші нігрешіт,
Еа пе'ачест Пѫръȣ ла маї астѫмпъра,
ꙟнтрȣ сіне Оаменії аша фел џȣдіка.
Дар че? Къ ꙟндатъ кȣм саȣ апропеіат
Де аче апъ, аȣ ꙟнсъмнат,
Къ бінеле лор ꙟнџїемътате
ꙟноатъ ꙟн а еї парте.
Аічї, Оаменії меї, немікъ не прелȣнџінд,
Шедеа нȣмаї пе мал, пръвінд
Кȣм ꙟноатъ алор біне;
Дечї ȣнії ла алцїї къȣтѫнд,
Ші дін капете дѫнд,
Акасъ саȣ ꙟнторс.
Іар мергѫнд, аша ворбіа ꙟнтрȣ сіне:
„Лече, ноï съ пръпъдім
Зіоа, фъръ де фолос!
Маї біне съ не ліні̌штім;
Кѫчї пе чеї мічї ла чеї марї нȣ поцї а те жълȣї,
Саȣ аці кѫта вро дрептате,
Кѫнд чеї мічї, фъръ а маї ворбі,
Съ'нпарт кȣ еї ꙟнџїемътате.“

═

XXVIII.

ЮБІТОРЮЛ ДЕ ПРЪВІРЕ.

—

„Прієтіне юбіт, че маї фачі! унде'аї ѫмблат?"
—„Ѫн Кунсткамер, драгул меу! трії часурі мам прімблат;
Тоате ам възут ші ліам кътат;
Ші дін вредніка мієраре,
Мъкреді, къ ну лі пот а повесті
Нічї прін граю, нічї прін скрісоаре,
Нічї ѫн сіне а ле рості.
Ші кіар ѫї адевърат!
Къ унде'ам фост ші ам ѫмблат,
Есте о курте мінунатъ,
Де тот бінеле'нзъстратъ
Ші пре ѫнфрумусъцатъ;
Че фіаръ, че пъсърі ам възут
Аколо, унде ам ѫмблат акум;
Ші кумжї фрате де плъкут!
Маї алес, кум кжнтъ еле,
Мъкреді, къ ну пот съцї спун.
Че флутураш, че мускуц!
Че а домнулуї въкуц!
Уніле маї мітітеле,
Іар алтеле сжнт маї марї,
Ка ніште мъргърінтарї.

Ші сжнт ші де'ачеле фрате,
Къ съ фії кжт де'апроапе,
Мъкреді, къ нічї съ вѣд
Пе ачел лок унде шъд."
—„Дар аї възут ту елефантул? кумжї ел дін пръвіт!
Сокот, ту аї фі гжндіт,
Къ врон мунте'аї ѫнтжлніт?"
—„Ші паркъ'ї аколо?"-„аколо."-„Апої фрате ѫс віноват:
Къ ла елефант
Нічї кум сама нам луат."

═

XXIX.

ОМУЛ ШІ ШАРПЕЛЕ.

—

Ла он Ом, одатъ, он Шарпе аў веніт
Де лаў ругат, ка'н касъ съ фіе пріїміт;
Ну ѫнзъдар съ шазъ саў съ.і хрънеаскъ,
Чі ка пе'а луї копії съї дъдъчеаскъ:
Къчі пжнеа прін судоаре кжштігатъ,
Маї дулче ла густ съ аратъ.

„Еȣ штіȣ,“ Шарпеле лȣї іаȣ ворбіт:
„Вестеа, каре ла воï оаменiï саȣ лъціт,
Пентрȣ Шерпï, къ'с дін фіре
Плінï де венін шi де орбіре;
Шi дін векіме ла воï съ повестеште,
Къ ȣнде врон Шарпе лъкȣеште,
Тоате аколо ле отръвеште;
Шi ꙟнсȣш пе а лор копiï,
Ꙟï мънжикъ кіар де вiï.
Ачестеа тоате пот съ фіе: дар еȣ нȣс ка ачеï,
Каре'с ла нърав пре ръï.
Еȣ нȣ нȣмаï къ пе німе нам мȣшкат,
Дар нічï мъкар нам мжнеіат;
Шi мъкреді дȣмнеата,
Къ лімба кіар міаш да
Съ міо рȣмпъ чінева,
Дакъ кȣ адевърат аш шті,
Къ фър де джнса воï тръi;
Шi'нтрон кȣвжнт, ꙟс кȣ пȣртърï маï бȣне,
Декжт тоцï Шерпiï дін лȣме.
Апоï, поцï съ џȣдечï кȣм воï фі,
Пентрȣ копiï де'аï дъдъчі!“
—„Мъкар,“ Омȣл іаȣ кȣвжнтат:
„Съ фіе тот адевърат,
Че акȣм міаï ꙟншжрат;
Дар тотȣш нȣ пот а те пріïмі;
Къчï кжнд ла ноï вестеа са лъцi
Де'аша фел де фаптъ бȣнъ,
Апоï пре мȣлцï о вор ꙟȣбі,
Ш'осȣтъ Шерпï де'ачеï ръï
Ла міне съ вор гръмъді,

Шi пе копілашiï меï
Ꙟндат'ꙟï вор оморж.
Іар шi де'ачеіа ꙟм паре міе,
Ноï пȣте ате пріïмі,
Пентрȣ къ кȣм де нар фі
Врон Шарпе кȣ оменіе;
Дар сокотінд ꙟнцълепцъште:
Ла дракȣл! нічï кȣм нȣм требȣеште.“

—

Пърінцï аȣ ацï џȣдікат,
Пентрȣ чіне аічï ам ꙟнсъмнат?..

═

XXX.

ВȢЛПЕА ЧЕ БȢНЪ.

—

Он пȣшкаш одатъ о гангȣръ аȣ ꙟнпȣшкат.
Ш'ачастъ ненорочіре акȣм кȣ еа де сар сфжршi,
Де'атȣнчï сар фі шi ȣітат.
Дар нȣ; дȣпъ еа ꙟнкъ трiï сор пръпъді:
Къчï ел пе'а еï трiï пȣï фъръ мамъ іаȣ лъсат.
Абіа аȣ възȣт лȣміна афаръ,

Фъръ глас, фъръ пꙋтере,
Не'авꙟнд пꙋїї мꙟнгꙟере,
Равдъ фоаме пре амаръ;
Маї алес ꙟнкъ шї фріг,
Каре пꙋї кꙋ глас скꙟрбелнік
Пе мамъ ꙟнзъдар о стріг.
„Кꙋм поцї де'а нꙋ фі жълнік,
Пе пꙋїї ачештіеа възꙟндъ;
Шї пе каре інімъ де еї нꙋ ва фі дꙋрꙟнд?"
Депе о піатръ лꙟнгъ ачел кꙋїб шъзꙟнд,
О Вꙋлпе, пъсърілор ле ворбеште
Шї аша ле сфътꙋеште:
„Їꙋбітелор! пе ачештї копії ажꙋторацї;
Мъкар кꙟте он грꙋнте сърманілор арꙋнкацї,
Мъкар кꙟте он пъꙗшор ла алор кꙋїб ліпіцї,
Кꙟнд де пе ла кꙟмп веніцї;
Къчї фъкꙟнд аша фел де фапте сфінте:
Віаца лор воï ꙟцї пъзі,
Шї еї кꙋ драгосте фіербінте,
Декꙋрꙟнд вор мꙋлцъмі.
Кꙋкꙋле, іан те ꙋітъ, къ тꙋ ш'аша нъпꙟрлештї:
Аꙋ нꙋї маї біне ка лор съ ле дърꙋештї,
Шї ла алор кꙋїб съ ліпештї,
Пецїле, че ꙟнзъдар ле препъдештї.
Тꙋ, чокꙟрлане, декꙟт тіаї рꙟдіка
Ꙟн сꙋс, ш'аколо тіаї ꙟнвꙟрті,
Маї біне хранъ пін ланꙋрї аї кꙋта,
Шї кꙋ'ачештї пꙋї тіаї ꙟнпърці.
Тꙋ, тꙋртꙋре, аї тъї пꙋї фіінд мъріщорї,
Хранъ еї де'акꙋм ꙋшор
Сꙟнгꙋрї ш'ор пꙋте гъсі:

Апої тꙋ маї біне съ зборї
Ла ачештї сірманї, ꙟнлок де мꙋмъ съ ле фії;
Їар пе аї тъї копії,
Лас къ Домнꙋл іа пъзі.
Тꙋ, рꙟндꙋне, аї прінде вермішорї,
Ш'аї хрънi пе сірманії пꙋішорї.
Іар тꙋ, ꙗбітъ превігітоаре,
Кꙋ а та дꙋлче кꙟнтаре,
Пе дꙟнтії ꙟї коколеште,
Ліагꙟнъї шії дъдъчеште.
Шї кꙋ ачесте фапте бꙋне,
Еꙋ сꙟнт біне ꙟнкредінцатъ,
Къ амара лор мъхнічꙋне
Воï ꙟцї скімбао ꙟндатъ.
Ш'аскꙋлтацімъ пе міне:
Съ доведім, къ ꙟн пъдꙋрї
Съ афлъ інімї кꙋ кълдꙋрї
Спре а фаче фапте бꙋне,
Шї къ...:" Вꙋлпіа а ле кꙋвꙟнта
Несфꙟршінд, трꙋстеї
Пꙋішорії меї,
Ꙟн паче непꙋтꙟнд шідеа,
Спре Вꙋлпе жос аꙋ кікат.
Іар кꙋмътра чаꙋ фъкꙋт?
Аꙋ тъкꙋт,
Шї ꙟндатъ іаꙋ мꙟнкат;
Не сфꙟршінд а ꙟнвъца,
Пе пъсърї че'аколо с'афла.

—

Чітіторꙗле ꙗбіте!
Іе сама кꙋ лꙋаре амінте:

Къ чіне'ї бȣн, ꙟнзъдар де біне нȣ ворбеште,
Чі ачел біне ꙟн таїнъ ꙟл съвжршъште;
Іар ачела, каре
ꙟн ȣрекі ла тоці ле сȣнъ,
Пентрȣ вре о фаптъ бȣнъ,
Фіінд къ пагȣбъ нȣ аре,
Апоі съ ȣітъ нȣма де'ї плін
Вре он бȣзȣнарі стрѣі
ꙟнсъ ла лȣкрȣ бȣн сжнтем кам тоці нігъіці
Ші кȣ аме Вȣлпе ꙟнрȣдіці.

═

XXXI.

ШОАРІЧЕЛЕ ШІ ГȢЗГАНȢЛ.

—

„Дръгȣцъ! аѹ аі аȣзіт
Вестеа каре саѹ лъціт,"
Он Шоаріче ȣнȣі Гȣзган іаѹ ворбіт:
„Спȣн къ мжца аѹ німеріт
ꙟн ȣнгііле ȣнȣі леѹ кȣмпліт?
Ші іатъ къ а не одіхні деспре еа,
Времеа де'акȣм аѹ сосіт!"

—„Фрате, нȣ те бȣкȣра,
Гȣзганȣл лȣї іаѹ кȣвжнтат:
Ш'ачастъ весте н'аскȣлта!
Къ дакъ мжца аѹ ꙟнтрат
ꙟн а леȣлȣї пълат,
Леȣл деграб ꙟнвінс ва фі
Ші ꙟнкъ поате ва мȣрі.
Ші дечї съ нȣ фії бȣкȣрос,
Тȣ, пентрȣ ачастъ весте,
Къчї декжт мжца маї вжртос,
Леȣл, нічї декȣм нȣ есте!"

—

Ачастъ пілдъ мікъ,
Мърог съ о ꙟнсъмнаці:
Къ дакъ ȣнії аѹ де чінева вро фрікъ,
Апоі ꙟс фоарте ꙟнспъїмжнтаці,
Ші сокотеск,
Къ тоці де'ачала съ'нгрозъск.

═

XXXII.

ПІАТРА ШІ ВЕРМІЛЕ.

—

„Че небȣнъ! кȣм де аічї ȣȣеште!"
Пе плоае о Піатръ окръште:

„Ші таре мії чȣдъ міе,
Къ тоцї кȣ маре бȣкȣріе
Пє еа о аȣ аштептат;
Дар че фел де лȣкрȣ аȣ фъкȣт?
Фіінд къ нȣ маї мȣлт,
Декѫт он час-доѫ аȣ плоат.
Лас еȣ съ фіȣ ꙟтребатъ!
Къ векȣрї шъд аічї кȣлкатъ,
Ші ȣнде аш фі арȣнкатъ,
ꙟс фоарте лівіштітъ;
Дар вро лаȣдъ нічї одатъ
Де міне еȣ нам аȣзіт.
ꙟнзъдар зъȣ, оаменії мъ окъръск:
Дар вро дрептате ла еї нічї де кȣм еȣ нȣ гъсъск.“
—„Тачї!“ Вієрміле іаȣ кȣвѫнтат:
„Къ ачастъ плоіцъ, де'аȣ ші фост кȣ скȣртаре,
ꙟнсъ кȣ ꙟнбелшȣгаре
Пъмѫнтȣл аȣ адъпат,
Ші пе плȣгарї аȣ бȣкȣрат;
Іар тȣ де ші шъз лінїштітъ,
Ш'аіча ештї ꙟнвекітъ,
Дар фолос ачестȣї лан,
Наї адȣс нічї ꙟтрон ан.“

—

Аша ȣнії съ фȣдȣлеск,
Къ патрȣзъчї де анї слȣжъск:
Дар ка ꙟтрȣ ачастъ Піатръ,
Џȣдіката ліі дешартъ;
Къ де ші слȣжеск мȣлцї анї,
ꙟнсъ ꙟс ніште гогоманї.

═

XXXIII.

БЪТРѪНȢЛ ШІ МОАРТЕА.

—

Одатъ ꙟнтро іарнъ маре:
Пе кѫнд Фебȣс пъръсъште,
Де'а маї хъцȣї пе соаре,
Ші пе пъмѫнт нȣ'нкълзъште.
Он Бътрѫн ꙟнгѫрбовіт,
Де зіле мȣлте ꙟнвекіт,
Че'авеа ꙟнмърмȣріте съмні;
Саȣ дȣс де шаȣ стрѫнс
О сарчінъ гре де лемні.
Іар аколо саȣ десчінс;
Лемніле ші ліаȣ легат,
Ші акасъ ꙟнчетінел
Мошніагȣл меȣ аȣ плекат.
ꙟнсъ кȣ маре сȣпъраре,
Сȣфлѫнд ші офтѫнд ел
Сȣпт сарчіна че дін спінаре,
Аȣ мерс-аȣ мерс, дар ꙟнсфършїт,
Нъкъжіндȣсъ пре мȣлт,
Фоарте таре аȣ остеніт;
Ші ꙟн дрȣм аȣ маї стътȣт.
Жос сарчіна ел шаȣ дат,
Саȣ пȣс пе еа шаȣ офтат,

Аша гѫндінд ꙟтрꙋ сіне:
„О Мѫнтꙋіторꙋл міеꙋ!
Кꙋї ꙟн лꙋме ꙟї е маї рѫꙋ,
Ші маї сърак декѫт міне;
Ах! ꙟс таре нꙋждꙋіт:
Ші боерескꙋл де ꙟнпліні́т,
Ші копііі де хрънит;
Ба пе лѫнгъ ачестіа тоате,
Ші баба ꙟї о рътате.
Ші нам възꙋт еꙋ нічї одатъ
Вро зі лінъ ші кꙋратъ!“
ꙟн аша скѫрбъ ел фіінд,
Ші пе соартъ блъстъмѫнд,
Стрігъ, съї віе маї ꙟнграбъ
Моартеа, че де мꙋлт лꙋї драгъ;
Іар еа нꙋ ера ꙟн депъртаре,
Чі апропе де’алꙋї спінаре:
ꙟндатъш ісаꙋ арътат,
Шії зіче: „Мошнеце! че маї кіемат?“
ꙟнсъ възінд пе’аче Моарте,
Ꙋрѫтъ ші грозавъ фоарте,
Бътрѫнꙋл міеꙋ аꙋ ꙟнлемніт,
Ш’абіа сꙋфлѫнд еї іаꙋ ворбіт:
—„Те’ам кіемат, де нꙋ ца фі кꙋ сꙋпъраре,
Съмї рѫдічї ачастъ сарчінъ ꙟн спінаре.“

—

Де’аічї ноі пꙋтем
Ка съ відем,
Къ кꙋм де нар фі

Амар де а віецꙋі,
Дар ꙟї маї амар а мꙋрі.

═

XXXIV.

ОМꙊЛ ШІ ТОПОРꙊЛ.

—

Он Царан о касъ фъкѫнд,
Парї ші гріндее чопліндˌ
Пе’ал съꙋ Топор саꙋ мѫнеіат,
Шін латꙋрї лаꙋ арꙋнкат;
Саꙋ тꙋлбꙋрат Царанꙋл міеꙋ,
Зікѫнд, къ Топорꙋл ꙟї рѫꙋ:
Ел сѫнгꙋр съ тае нꙋ штіе,
Іар пе Топор ꙟл ꙟнвіновъцъ.
Царанꙋл де тот ꙟл окъръште
Ші прічіні мꙋлте ꙟї гъсъште.
„Нетребнікꙋле!“ ꙟї ръкнеште:
„Еꙋ дінтрꙋ ачастъ времі
Кꙋ тіне нꙋ’ої съ таї лемні;
Де тіне ої съ мъ ізбъвеск,
Ші кꙋ штіінцъле меле
Легате кꙋ остінеле,

Ꙟі віде:
Къ кон кȣціт прост оĭ съ чоплеск
Ші оĭ тъе,
Ачеіа, че алтȣл кȣ Топорȣл на пȣте.“
—„Че вреĭ, тȣ, ꙟм фъ міе,
Къчĭ ла тоате'с сȣпȣс ціе.“
Топорȣл фоарте смеріт,
Царанȣлȣĭ іаў ворбіт:
Ш'аша, стъпжнȣл міеў,
Фіе сфжнт кефȣл тъў,
Ла тоате'с гата а те слȣжі;
Дар съ штіĭ къ теĭ къі:
Къчĭ ꙟнзъдар тȣ кȣ мжнііа та,
Мъ даĭ ꙟн латȣрĭ ші мъ лашĭ,
Ꙟнсъ каса нȣĭ пȣтеа
Кȣ кȣцітȣ съ ц'о фачĭ.“

=

XXXV.

ЛЕȣЛ ШІ ЛȣПȣЛ.

—

Леȣл пе он міел де мжнкат с'апȣкась;
Іар он котеĭ, ꙟнблжнд пе лжнгъ ꙟмпърътеаска мась,

О бȣкъцікъ де міел
Де ла Леў шаў лȣат;
Леȣл де'аў ші ꙟнсъмнат,
Дар нічĭ кжт де пȣцінтел
Пе ел нȣ саў мжнеіат,
Зікжнд: къ ꙟнкъĭ мітютел.
Възінд ачаста Лȣпȣл, аў сокотіт,
Къ'ĭ слаб Леȣ негрешіт,
Фіінд аша де смеріт:
Ші лапа аў ꙟнтінс ші ел,
Съ гȣсте пе ачел міел.
Ꙟнсъ кȣ Лȣпȣл меў,
Аў ешіт таре ръў:
Къчĭ ꙟнсȣш аў німеріт
Спре хранъ Леȣлȣĭ кȣмпліт.
Леȣл рȣмпжндȣл, іаў ворбіт:
„Прієтіне! ꙟнзъдар тȣ аĭ пръвіт
Ла котеĭ, шаĭ сокотіт,
Къ цоĭ да ші ціе паче,
Ші немікъ нȣ цоĭ фаче;
Ба! тȣ деакȣм ештĭ кжне маре,
Поцĭ съ те хрънештĭ ȣшор,
Іар ел ꙟĭ он цжнкȣшор,
Ші ꙟнкъ мінте нȣ аре.“

=

XXXVI.

ОМȣЛ ШІ ȣМБРА.

—

Он шагалнік аȣ̆ вроіт
Ȣмбра лȣї аш алȣнга:
Еа ꙟнаінте, ел ла еа,
    Шї ꙟнсфжршіт,
Дъ Омȣл фȣга:
Дар пе кжт ел алерга,
Ȣмбра тот ꙟнаінтеі с'аръта.
Іатъ, шагалнікȣл меȣ̆, ꙟнапоі̆ съ ръпізеште;
    Шї пръвеште:
Іар ȣмбра де'акȣм пе джнсȣл ꙟл гонеште.

—

Аша кȣ нърокȣл ꙟї ла ноі:
Алтȣл, прін мȣлте невоі̆,
Ꙟші̆ перде времеа, съ сілеште,
Ꙟнсъ нічі̆ кȣм нȣл гъсеште;
    Іар алтȣл, съ паре а фі,
    Къ пе нърок нȣл дореште:
    Дар нȣ, къ пе'ачала де'ал гоні
    Нърокȣл ꙟнсȣш ꙟл ꙗбеште.

═

XXXVII.

ПЪСТОРꙖЛ ШІ ЦЖНЦАРꙖЛ.

—

Дорміа сȣбт ȣмбръ ȣн Пъстор, фіінд пе кжні̆ нъдъждȣіт,
Іар шарпеле окіндȣл, де сȣбт тȣфі саȣ̆ івіт:
Съ апропіе де ел, скоціндȣш ръȣтатеа,
Вржнд Пъсторꙗлȣї, съ'ї ее сънътатеа.
Ꙟнсъ Цжнцарꙗлȣї фііндȣї жале, кȣ ръпецꙗне аȣ̆ збȣрат,
Шї кȣ маре вжртȣте пе сомнорос лаȣ̆ мȣшкат.
Ꙟн кжт трезіндȣсъ ел, пе шарпе лаȣ̆ токат,
Дар маі̆ ꙟнтъї, дін сомн, пе Цжнцар аша лаȣ̆ апȣкат,
Къ кȣ джнсȣл съракȣл аша нȣ саȣ̆ маі̆ ꙟнтжмплат.

—

Асъмене пілде сжнт пре мȣлте мінȣнате:
Къ слабȣл вжртȣтеі, вре съї̆ факъ бȣнътате.
Дешкіде окії̆, съ с'апȣче де дрептате,
Дар че? къ кȣ джнсȣл съ ꙟнтжплъ тот ачеіа ръȣтате,
Ка шї кȣ а Цжнцарꙗлȣї моарте.

═

XXXVIII.

ВЖНЪТОРЮЛ.

—

Адесъ орі гръеск ꙟн лѹкрѹрі: „Ꙟнкъ воіѹ фаче.„
Дар требѹе ꙟнтрѹ ачаста съ адѹк амінте:
Къ о гръеск, не ꙟнтребжнд пе мінте,
Дар ꙟнсъ пе ленеа че'н паче.
Вжнъторюл, лѹжнд пѹшка, ші тоате челе де вжнат,
Ші пре Юбітѹл съѹ чел дрепт лаѹ лѹат,
Пре Георгіе; ꙟн пъдѹре саѹ дѹс ла вжнат,
Не ꙟнкъркжнд пѹшка, фіінд къ авеа ꙟнаінте сфат:
Ка пѹшка акасъ съ но ꙟнкарче.
„Іакъ лѹкрѹ." ел зічеа: „Міе дрѹмѹл ꙟмі е департе,
Пе джнсѹл, нам възѹт нічі о вравіе дін нѹскаре.
Ші фіінд къ калеа, ꙟі кам лѹнгъ де къларе,
Апоі еѹ пѹшка ої пѹтеа ꙟнсѹтіт а о'нкърка.
Дар че? къ іатъ ꙟнтрон лок ꙟнвълѹіт,
Ка кжнд кѹ джнсѹл нѹрокѹл аѹ шѹгѹіт:
Пе ѹн пъръѹ,
Асѹрѹ валеа ръцеле кѹ ръкнітѹл съѹ.
Атѹнча, Пѹшкашѹлѹі меѹ,
Кѹ о ꙟнкъркътѹръ нѹі-ера греѹ
Съ ѹчідъ о мѹлціме, нѹ пре прост!
Ші о съптъмжнъ де мжнкат, съ'і фі фост,
Дакъ ел нар фі лъсат пе пѹшкъ не ꙟнкъркатъ.

Акѹм де грабъ ла ꙟнкъркат; дар че фолос? грѹмада ръцелор
Саѹ дат сімцірелор.
Пънъ кжнд ел кѹ пѹшка саѹ мокошіт,
Еле стрігжнд, саѹ спъімжнтат,
Збѹржнд ꙟн пъдѹре саѹ лъсат,
Дар аколо дін окі саѹ препъдіт.
Ꙟнзъдар біетѹл Вжнътор пін пъдѹрі съ трѹдіа,
Къ нічі мъкар о вравіе лѹі нѹ і съ івеа.
Пе лжнгъ ачеста, ші алт неказ аѹ маі дат:
Віінд акасъ, лаѹ плоат.
Ші аша, Вжнъторюл меѹ, нѹмаі кѹ ѹн копоі,
Ѹджндѹсъ де тот, саѹ ꙟнторс ꙟнапоі.

=

XXXIX.

ѸРСѸЛ СТЪПЖНІТОРЮ ПЕ ПРЕСАКЪ.

—

Ꙟнтр'о прімъваръ Ѹрсѹл де фіаръле тоате,
Саѹ фост алес, ка съ ее ꙟн прівегіере штюѹбеіле таре фоарте.
Мъкар къ аічі, маі кредінчос пе алтѹл а алеце съ поате,
Дар фіінд къ ла міере Ѹрсѹл ꙟі плекъторю,
Аша прекѹм ꙟі аічі арътъторю.
Ꙟнтреабъ тѹ ідеіа ачаста де фіаръле тоате,

Къ ла штїȣбеі, чіне нȣ съ аръта рȣгжндȣле;
Ꙟнсъ кȣ небъгаре де самъ пе тоате лъсжндȣле;
Дечї, ка кжнд ꙟншъгърат,
Аічї Ȣрсȣл саȣ̆ арътат,
Ш'ачастъ слȣжбъ лȣї іаȣ̆ дат.
Апоï аȣ̆ ешіт пъкат:
Къ, Ȣрсȣл меȣ̆, тоатъ міереа ꙟн візȣніа са аȣ̆ стржнс,
Ші аȣзінд тоцї, чȣда іаȣ̆ кȣпрінс.
Аȣ̆ фъкȣт пе формъ џїȣдіката лъмȣріт:
Ка Ȣрсȣ дін слȣжбъ съ фіе пърсіт.
Ші ꙟнкъ сьї маï пороȣчаскъ:
Къ іарна ꙟн візȣніа са бътржнȣл шірът съ се одіхнеаскъ.
Лъмȣрінд, ꙟнтърінд ші ꙟндрептжнд;
Дар міереа Ȣрсȣл тот не ꙟнторкжнд.
Ел ꙟн самъ наȣ̆ бъгат,
Ші кȣ лȣмеа саȣ̆ ертат,
Ꙟн калда візȣніе саȣ̆ кȣлкат,
Аколо лапеле де міере сȣџіа
Ші пе прімъваръ ꙟнгъдȣіа.

═

XL

ФЛОРІЧІКА СЪЛБАТІКЪ.

—

О Флорічікъ де пе кжмп, ера одатъ
Дін ꙟнтжмпларе, кȣ гъроафеле легатъ;

Ші чеȣ̆ дін еле ші еа с'аміросаскъ аȣ̆ ꙟнчепȣт.
Асъмене ші ла ноï пръвіцї:
Къ атȣнчї авем фолос мȣлт,
Кжнд не легъм кȣ оаменї чінстіцї.

═

XLI.

ЛȢПȢЛ ШІ КОКОСТЖРКȢЛ.

—

Къ'с лакомï Лȣпіï, съ кȣноаште ведерат:
Къ орï че хранъ гъсеште,
Де'одатъ о ꙟнгіцеште.
Де ачеіа ȣнȣл дін тржншіï прімеждіеï саȣ̆ фост дат:
Къчї лȣї ȣн ос, ꙟн гжт іаȣ̆ стат.
Нȣ поате Лȣпȣл а офта,
Нічї а съ вьета.
Дар пе соартъ прін гжнд о аȣ̆ блъстъмат,
Ші спре норочіреа лȣї Кокостжркȣл аічї саȣ̆ арътат.
Іатъ, кȣ семне Лȣпȣл ла Кокостжрк саȣ̆ лінгошіт,
Ші'л роагъ, ка неказȣлȣї съ дее сфжршіт.
Кокостжркȣлȣï фіінд мілъ, аса гжтіцъ ші наре,

Бъгѫнд ꙟн гѫтлежȣл Лȣпȣлȣї, кȣ трȣдъ маре,
Пе ос дін гѫтȣл лȣї аў скос,
Десъвѫршіт фъкѫндȣл сънътос.
Ші ла ȣрмъ, черѫнд мȣлцъмітъ пентрȣ трȣдъ;
„Тȣ шȣгȣешті!“ немȣлцъмітȣл зікѫнд кȣ ворбъ крȣдъ.
Аріпеле атȣнчї, Кокостѫркȣл меў, ка съ збоаре ꙟнтінзѫнд,
Ші кȣ ръсȣнъторіў глас дін гȣръ кȣвѫнтѫнд:
„О, тȣ, немȣлцъмітȣле!
Колцосȣле ші ȣрѫтȣле!
Де акȣм ꙟнаінте ꙟнтѫмплѫндȣсъ, ата ачастъ боалъ ръ фоарте,
Воію съ те лас, съ піеї де моарте.

=

XLII.

Џюдікъторюл.

—

Оарекаре Џюдікъторіў, ꙟнвекіме,
Дін алȣї помпоасъ ꙟнълціме,
Саў дȣс ꙟн цара, ȣнде Плȣтон аў ꙟмпъръціт;
Маї прост а зіче,-аў мȣріт.
Ші ла іад саў дȣс, ка съ стее ла џюдікатъ,
Дȣпъ обічеюл де демȣлт;
Іар аколо лаў ꙟнтребат ꙟндатъ:

„Ч'аї фост тȣ, ші ȣнде те'аї нъскȣт?“
—„Нъскȣт сѫнт ꙟн Персіа, кȣ рангȣл ерам сатрап;
Ші ꙟн віацъ, фіінд кȣ сънътатеа кам слаб,
Апої сінгȣр еў цара нȣ о кѫрмȣіам,
Чі тоате прічінеле секретарюлȣї ле дам.“
—„Іар тȣ ч'аї фъкȣт?“-„Ам бъȣт, ам дорміт ші ам мѫнкат
Ші тот іскълеам хѫртіеле, че мі ліаў дат.“
—„Дацъл дебраб ла раї!“—„Кȣм! есте кȣ дрептате?“
Меркȣріе ръкнінд, ȣітѫндȣш філотіміа тоатъ.
—„Ах фрате!“ ръспȣнсъ алтȣл: „кȣм?„
„Прічіна тȣ н'ошттії нічї декȣм:
Аў нȣ вез тȣ? паркъ ръпосатȣл аў фост небȣн!
Че, дакъ кȣ аша стъпѫніре
Ар фі кътат прічінеле, ꙟненорочіре?
Тоатъ цара ар фі пръпъдіт!...
Ші тȣ де лакрьмї нȣ тіаї маї фі дȣмеріт!
Ла раї де'ачеіа аў ші ꙟнтрат,
Къ де прічінї саў лепъдат.“

—

Ам фост ла џюдікъторіе,
Ші'ам възȣт џюдікъторюл,
Кȣм, кȣ о семплъ оменіе,
Ворбе кȣ жълȣіторюл;
Ші пре кȣм місъ пare міе,
Дȣпъ статорнікȣл лȣї траї,
Нȣ аре нічї о лъкоміе,
Ші ва мерџе дрепт ла раї.

=

XLIII.

ȢРСȢЛ ШІ ПȢСТНІКȢЛ.

—

Мъкар къ непрецелȣіт лȣкрȣ есте
Кꙟнд чінева ла невое те слȣжеште,
Дар нȣмаї къ пре еа
Рарі штіȣ̆ а о ꙟнтребȣінца:
Съ нȣ де Дȣмнезеȣ̆ кȣ врон зълȣд, съ аїбї а фаче!
Слȣжба де зълȣд, ꙟї маї ръ декꙟт дȣшманȣл че таче.

—

Ера ȣн ом, че н'аве неамȣрї нічї копії,
Ші лъкȣіа де сат деопарте, пріи пȣстії.
Ші кȣм де пре фрȣмос, тȣ веї дескрі віаца пȣстнічаскъ,
Дар ꙟн сінгȣрътате, пре рарї сꙟнт ка съ тръіаскъ:
Къчї, ної атȣнчї не мꙟнгꙟем,
Кꙟнд скꙟрба ші бȣкȣріа кȣ чіне а ꙟнпърці авем.
Ші де міар зіче: че діалȣрї, че пъдȣрї,
Кꙟмпії кȣ съмънътȣрї?
Нам че съ зік, ꙟс кȣноскȣте
Де фрȣмоасъ ші плъкȣте!
Дар тотȣш аї ȣрꙟ,
Съ н'аібї кȣ чіне а ворбі.
Аша ш'ачел Пȣстнік, негрешіт,
Де'афі тот сінгȣр аȣ̆ ȣрꙟт.
Съ дȣче ел ꙟн маї аджнка лъкȣінцъ,

Ка кȣ чінева съ факъ кȣноштінцъ.
Дар аколо кȣ чіне съ се ꙟнтꙟлнеаскъ,
Декꙟт нȣмаї ȣршї саȣ̆ лȣпї ка съ гъсаскъ!
Ші кȣ адевърат, ел к'он Ȣрс саȣ̆ ꙟнтꙟлніт,
Че съ факъ: скоате кȣшма, съ ꙟнкінъ,
Ꙟї дъ Ȣрсȣлȣї ш'о мꙟнъ,
Ші дін доꙟ-тріі кȣвінте еї саȣ̆ ꙟнпріетініт.
Пе ȣрмъ атꙟт де таре саȣ̆ іȣбіт,
Къ ȣнȣл де алтȣл нȣ пȣте фі ръзліціт,
Ші зіле ꙟнтреџї еї ла он лок петречеа.
Дар че фел де вороаве авеа,
Ꙟн аче соціетате мікъ,
Ші кȣм ера сфатȣл лор,
Еȣ̆ пън акмȣ нȣштіȣ̆ немікъ.
Пȣстнікȣл ера кам не ворбітор;
Іар Ȣрсȣл дін фіре нȣ поате съ гръіаскъ:
Ші дечї еї нічї нȣ пȣте съ се сфъдіаскъ.
Ꙟнсъ кȣм де нар фі, Пȣстнікȣл саȣ̆ бȣкȣрат,
Къ лȣї ȣн аша пріетін Дȣмнезеȣ̆ іаȣ̆ дат.
Ꙟнтот локȣл ꙟї дȣпъ Ȣрс; фъръ джнсȣл нічї нȣ поате,
Ші кȣ ел съ лаȣдъ фоарте.
Одатъ еї аȣ̆ сокотіт,
Ші аша аȣ̆ хотъркт:
Ка ꙟнтро зі де варъ,
Съ ꙟмбле пън ꙟн саръ,
Пе челе маї марї кълдȣрї,
Пін въї, кꙟмпії ші пъдȣрї.
Дар фіінд къ омȣл декꙟт ȣрсȣ ꙟї маї слаб,
Апої ші Пȣстнікȣл меȣ̆ маї деграб
Аȣ̆ остеніт,

Ші де'а ꙟмбла аȣ̆ пърсіт.
Възіндȣл Ȣрсȣ, ꙟї гръеште:
„Те кȣлкъ фрате, те'одіхнеште,
Ші дец ва вені ші сомн,
Поц пе'он час ка съ адормї;
Іар еȣ̆ аічї те воѭ пъзі."
Дечї, Пȣстнікȣ фъръ а маї прелȣнџі,
Саȣ̆ кȣлкат, аȣ̆ хоркъіт,
Ші ꙟндатъ аȣ̆ ш'адорміт.
Дар Ȣрсȣ ꙟл стръжȣеште;
Ші фъръ де нічї он пріпȣс
Кȣ лȣкрȣ ера ꙟнсърчінат,
Къчї зъреште,
Къ о мȣскъ аȣ̆ збȣрат,
Ші пе насȣл пріетенȣлȣї саȣ̆ пȣс:
Ел де еа лаȣ̆ апърат;
Саȣ̆ хітат,
Іар мȣска ꙟї пе образ;
О гонеште, Дар мȣска іаръш пе нас,
Неджндȣї паче нічї он час.
Възінд ачаста, Ȣрсȣл меȣ̆, съ дȣче нȣ прелȣнџеште,
Ші пе іча пе коле, о піатръ маре гъсеште,
Віінд, съ пȣне ꙟл стръжȣеште
Кȣ'о маре лȣаре амінте,
Ші ꙟнтрȣ сіне аша гѫндеште:
„Лас, акȣм ꙟц воѭ да еȣ̆ мінте!"
Нічї дȣх мъкар нȣ слобозеште,
Ꙟмблъ фоарте ꙟнчетішор,

Пе мȣскъ де'авіа аȣ̆ зъріто:
Кѫт чаȣ̆ пȣтȣт, кȣ піатра аȣ̆ ловіто;
Атѫт де біне ші де ȣшор,
Къ капȣл ꙟн бȣкъџї аȣ̆ фърмат,
Пріетенȣлȣї, каре аколо ꙟн век аȣ̆ ръмас кȣлкат.

—

XLIV.

МȢСКА.

—

Он Боȣ̆ де ла плȣг, фіінд фоарте остеніт,
Ка съ се одіхнеаскъ, акасъ съ дȣчеа;
Іар о Мȣскъ пе коарнеле лȣї шъдеа,
Ші пе дрȣм еї алтъ Мȣскъ аȣ̆ ꙟнтѫлніт:
„Де ȣнде вії тȣ соро?" ачеіа аȣ̆ ꙟнтребат.
Дар іаста аȣ̆ ръспȣнс: „деȣнде? ам арат!"

—

Дін фабȣлъ, неврѫнд,
Даї кіар де лȣкрȣріле че сѫнт,
Саȣ̆ ꙟнтѫмплат кѫндва дȣмілорвоастре, де'аџї аȣзіт:
„Ноі ам хотърѫт! ноі ам испръвіт!"

—

XLV.

Дрептатеа Леꙋлꙋ̆.

—

Он Леꙋ̆ пе'он Ꙋрс лаꙋ̆ рꙋгат: пінтре ата візꙋніе
Дъмі вое съм фак дрꙋмꙋл меꙋ̆ де бътъліе.-
Нꙋ съ поате, аꙋ̆ зіс Ꙋрсꙋ, ші'н бланъ насꙋл шаꙋ̆ вжріт.
Ꙟнсъ Леꙋл чаꙋ̆ фъкꙋт?-пісте джнсꙋл аꙋ̆ пъшит.

—

XLVI.

Пре прокопсітꙋл копіл.

—

Он пърінте аꙋ̆ аꙋзіт,
ъ чіне вр'ꙋн копіл ꙟші тріімете ꙟн църі стръіне,
поі віінд пре прокопсіт,
и съ поартъ фоарте біне,
Ші нꙋ нꙋмаі калеа віецій о штіе,
Дар ꙟнкъ ші челе че ор съ фіе.
эчі пърінтеле, ка съш вазъ пе фіꙋ̆ де съвжршіт

Ом фоарте ꙟнвъцат,
Ачаста ші ел аꙋ̆ хотържт,
Къ пе алꙋі Копіл ла ачелі схолі лаꙋ̆ дат;
Ꙟнсъ Копілꙋл маі небꙋн акасъ аꙋ̆ веніт.
Пентрꙋ къ аколо аꙋ̆ німеріт
Ꙟн мжніле ꙋнор кꙋріоші,
Че ера схоластічі мінчꙋноші,
Каре пе мꙋлці копіі аꙋ̆ небꙋніт,
Кꙋчі џꙋ̆дека ꙟнтрꙋ о кліпъ,
Лꙋкрꙋрі мꙋлте де немікъ.
Де ла ачештіа Копілꙋл аꙋ̆ пꙋрчес,
Ш'акасъ де тот зълꙋд лаꙋ̆ тріімес.
Дечі ꙋне орі Копілꙋл немікꙋрі болборосе;
Іар алте орі лꙋкрꙋрі ꙟналте скімосе.
Къ нічі чеі зълꙋзі, нꙋ пꙋте ал ꙟнцълеџе де съвжршіт;
Да акꙋм ші чеі кꙋмінці ал џꙋ̆дека аꙋ̆ пъръсіт.
Ла тоці акꙋм ꙋржт ера,
Пе ел маі мꙋлт ал аскꙋлта,
Кꙋчі лꙋа де ръсколіт
Лꙋкрꙋрі греꙋ̆ де сꙋферіт.
Ші де мꙋлте орі с'апꙋка,
Де астрономіе а џꙋ̆дека.
Одатъ, фіінд ел ꙟн ніште гжндꙋрі аджнкат,
Мергжнд пе дрꙋм, ꙟнтр'о гроапъ аꙋ̆ кікат.
Татъл, че кꙋ ел саꙋ̆ ꙟнтжмплат,
Ꙟндат акасъ дꙋпъ фржнгіе аꙋ̆ алергат-
Ка дін гроапъ ла лꙋмінъ съ скоатъ пе ꙟнвъцат.
Іар ꙟнцълептꙋл Копіл, ꙟн гроапъ кжнд с'афла,
Аша фел ꙟнтрꙋ сіне џꙋ̆дека:
„Че прічінъ поате съ фіе,

Де'ам дат ꙟн ачастъ візȣніе?
Аȣ къ пъмжнтȣл саȣ кȣтремȣрат,
Орі аерȣл маȣ апъсат,
Орі къ вжнтȣл маȣ сȣфлат,
Ші еȣ аіча ам кікат."
Дар татъл кȣ фȣніа аȣ ш'алергат.
„На," ꙟі зіче: „фȣніа! ꙟнсъ те ціне,
Катъ де те'апȣкъ біне!-"
„Ба, стъі; спȣнемі ꙟнаінте,"
Іаȣ зіс, чел фъръ де мінте:
„Че фел де лȣкрȣ ꙟі о фржнгіе?"
Іар татжсо де ші н'аве вре о філософіе,
ꙟнсъ кȣмінте фіінд
Ші ꙟнтребареа лȣі лъсжнд,
Іаȣ зіс: „фȣніа ꙟі он лȣкрȣ аша,
Ка съ скот дін гроапъ, пе чеі че вор кіка."
„Спре ачаста алт лȣкрȣ поці съ гъсешті!"
Фечорȣл кȣ але лȣі нȣ пъръсеште:
„Дечі, че есте ачастъ...
О фȣніе!-фржнгіе проастъ!-"
„Ешї! къ времеа ꙟмї требȣеште!
Че съ шъд кȣ тіне о лȣнъ?
Де'атале маї пъръсеште!
Пърінтеле лȣї іаȣ ростіт:
„Къчї фржнгіа ꙟі фоарте бȣнъ,
Ші алт лȣкрȣ н'ам гъсіт."
—„Дар времеа че лȣкрȣ іасте?" неконтенінд а ворбі.
„Времеа ꙟі он лȣкрȣ, каре еȣ кȣ он зълȣднȣ почї а о пръпъді."

Шъз дар," іаȣ зіс татъл: пън кжнд іаръш ц'оі вені!"

—

Че дакъ ші алці зълȣзі съ грьмъдім,
Ші'н аче гроапъ съї вжрім?...
Гроапа требȣї с'о мърім!

═

XLVII.

Доі копії

—

„Штії че Ніцъ? пънъ кжнд ка пе ніште оі
Іаръш не'ор гоні пе ноі
Ла школъ съ'нвъцъм,
Хаідем,
ꙟн лівада мошȣлȣї съ'нтръм,
Де нȣчї съ не сътȣръм!"
„Ба, Горіцъ, ноі деццаба вом ꙟмбла!
Кьчї, кȣм съ веде де департе,
Копачії ꙟс ꙟналці фоарте,
Ші нȣчї н'ом путе лȣа!"
—„Ах фрате, че маї требȣе гжчітȣра!
Ȣнде нȣ поц кȣ вжртȣтеа, апȣкъ кȣ фȣрътȣра.
Еȣ тоате ліам сокотіт: ласімъ!
Нȣмаї пе'аче креангъ сȣемъ,
Дар де'аколе че вом фаче ніом ꙟнвъца,
Ші де нȣчї ніом сътȣра."

Iатъ ей ла копак аȣ̆ алергат,
Ш'айчї Ніцъ
Лȣї Горіцъ,
Ай аџю̆та саȣ̆ апȣкат.
Саȣ̆ остеніт, саȣ̆ згжріеат,
Дар ꙟнсфжршіт іаȣ̆ аџю̆тат
Лȣї Горіцъ де саȣ̆ къцърат.
Iар Горіцъ, каре
Възіндȣсъ ꙟн десфътаре:
Аȣ̆ гъсіт нȣчї, че нȣ нȣмай къ нȣ пȣте а ле мжнка,
Дар нічї а ле нȣмъра;
Ші сінгȣр пȣте съ се мȣлцемаскъ,
Ші кȣ товаръшȣл съ се ꙟнпърцаскъ.
Дар че? лȣї Ніцъ фолосȣл іаȣ̆ фост пре пȣцінтел:
Къчї нȣмай бȣзеле ꙟш лінџе ел;
Горіцъ сінгȣр фіінд сȣс мжнка,
Iар пріетенȣлȣї жос кожеле ле арȣнка.

—

Ꙟн лȣме мȣлцї ам възȣт
Ка Горіцъ чел зълȣд,-
Кърора пріетеній а съ къцъра ліаȣ̆ аџю̆тат,
Дар пе ȣрмъ ей нічї кожї лор нȣ ліаȣ̆ дат.

═

XLVIII.

ОРБȢЛ ШІ СЛЪБЪНОГȢЛ.

—

„Ші тȣ ештї неноpочіт!.. дъм дар мжна!

Съ ꙟнчепем а не'аџȣта.
Тȣ'ї зіче: ам кȣї а мъ сȣспіна;
Iар еȣ̆ вою̆ зіче: къ аре чіне
Дȣререа ме а аскȣлта-
Ші дечї ніафі чева май біне.“
Аша одатъ аȣ̆ ворбіт,
Он маг де ла Ръсъріт:
Къ ера дої неноpочіцї,
Де соартъ фоарте прегоніцї,
Сърачї де тот амжндої
Ші арȣнкацї ꙟн марї невої,
Че нȣ пȣте аш кжштіга,
Храна че ле требȣіа;
Ȣнȣл ера орб дін фіре,
Алтȣл аве слъбъноџіре;
Ш'амжндої не ꙟнчетат,
Съ рȣга челȣї Ꙟналт
Пърінтелȣї чел череск,
Зікжнд, къ моартеа о вроеск;
Спре лінеште ші дар, мормжнтȣл,
Ка он семн а времей ліне
Ꙟл дореск ꙟн тот мінȣнтȣл;
Дар нічї кȣм моартеа нȣ віне
Пре ей де ай аџȣта.
Слъбъногȣл сфжршітȣл ꙟш аштепта.
Тржнтіт ꙟн ніште гȣної, веде пе богацї трекжнд
Ші лȣї немікъ неджнд,
Ръбда нȣмай ачест кжштіг:
Сете, фоамете ші фріг.
Ші Орбȣл де о потрівъ, дар поате май кȣ не мърџініре,

Ръбда невоі маі мȣлте'н фіре.
Кѫчі Слъбъногȣл мъкар лȣміна о ведеа,
Іар пентрȣ Орб, нічі соареле нȣ лȣчіа;
Віаца лȣі тоатъ ꙟн ноапте ꙟш петречеа!
Деграб зіоа а съ фіе?
Алеȣ! ел нічі кȣм нȣ штіе.
Нȣмаі он кѫнішор, че де ел ера легат,
Пре ел ꙟл дезмерда
Ші де ічі-коле'л пȣрта;
Дар ші пе'ачела ръіі ілаȣ фȣрат,
Де ла ел лаȣ дезлегат
Ші лор ꙟші лаȣ лȣат.
Орбȣл неврѫнд аȣ немеріт
Ла локȣл, ȣнде Ологȣл ера трѫнтіт;
Аȣде ел сȣспінаре,
Ші сінгȣр офтеазъ таре.
Де Олог с'апропіазъ,
Ші аша ꙟі кȣвѫнтіазъ:
„Фрате! пе сърачі Домнȣл ꙟі адȣнъ,
Съ тръіаскъ ꙟмпреȣнъ;
Хаідем,
Де акȣм с'авем
О траістъ амѫндоі,
Ші дечі нȣмаі кѫт ноі
Съ штім а ноастре невоі.
Ші аша съ фім ȣніці,
Нічі кȣм съ нȣ фім ръзлеціці!“
—„Мъ ȣнеск, о сȣфлет бȣн ші кȣрат!“
Ологȣл лȣі іаȣ кȣвѫнтат:
„Дар кȣм вом пȣте ꙟмбла ꙟн депъртаре,

Фіінд тȣ орб, іар еȣ фъръ пічоаре?“
„—Стъі! цоі спȣне фръціоаре:
Тȣ аі окі, іар еȣ ꙟмбларе;
Тȣ те ȣітъ пентрȣ міне,
Іар еȣ воіȣ ꙟмбла пентрȣ тіне;
Ші аша, ноі амѫндоі,
Вом ȣрні а ноастре невоі.“

XLIX.

ШТЮКА ШІ МОТАНȢЛ.

Че фел де треабъ поате съ фіе,
Кѫнд с'апȣкъ чінева де'он лȣкрȣ, че н'ал штіе;
Прекȣм, кѫнд плъчінтеле ле коаче чȣботарȣл,
Іар чȣботеле ле фаче плъчінтарȣл.
Ш'ачаста де акȣм де демȣлт
ꙟі фоарте кȣноскȣт,
Къ чіне нȣ де треаба лȣі с'апȣкъ,
Ачела ꙟі хȣрсȣз ші фъръ де оменіе:
Ел маі деграб лȣкрȣл ꙟл стрікъ,

Ші пріїмеште маї кȣ бȣкȣріе
Съ фіе рѫс де фіеште каре,
Декѫт съ факъ ꙟтребаре
Оаменілор,
Че штіȣ̆ віне а лȣкра
Ші лар пȣте ꙟвъца,
Де'ар аскȣлта сфатȣл лор.

—

Одатъ Штюкії ꙟн кап іаȣ̆ ꙟтрат
Ка де треаба мѫції съ с'апȣче.
Нȣ штіȣ̆: саȣ̆ къ завістіа о мȣнче,
Саȣ̆, къ де бабою саȣ̆ сътȣрат-
Дар нȣмаї кѫт аша аȣ̆ џюдікат,
Къ пе'он Мотан еа аȣ̆ рȣгат
Ка со ее ла вѫнат,
Дȣпъ шоаречї ꙟн хамбарї.
„Нȣмаї ꙟмбла кȣмътръ маре,“
Мотанȣл еї іаȣ̆ кȣвѫнтат:
Пентрȣ къ нȣштії съ вѫнезї,
Ші съ нȣ те рȣшінезї:
Нȣ ꙟнзъдар съ ворбеште,
Къ лȣкрȣ де мештер съ'нгрозеште.“
Іар еа ꙟндат аȣ̆ ш'апȣкат:
„О сȣфлете, кȣмътрȣл меȣ̆!
Аȣ̆ доаръ шоаречї съ нȣ прінд еȣ̆?
Де мȣлте орї мȣлцї пештішорї
Пріндеам еȣ̆ фоарте ȣшор.“-

Апої де'ї аша, хаїдем,
ꙟн хамбарї ка съ вѫнъм!“
Саȣ̆ дȣс, аȣ̆ ꙟмблат:
Мотанȣл саȣ̆ пре сътȣрат,
Ші ла кȣмътрѫса саȣ̆ арътат
Съ вазъ а еї вѫнат;
Дар че? Штюка авіа сȣфлѫнд,
Кȣ гȣра къскатъ шъзінд,
Кȣ коада роасъ фіінд,
ꙟшї аштепта а еї сфѫршіт;
Възіндȣо Мотанȣл, фоарте таре саȣ̆ мъхніт:
Де аколо авіа віе аȣ̆ лȣато,
Ші'нтр'ȣн пѫръȣ̆ аȣ̆ арȣнкато.

—

Аша'цї съ каде ціе,
О, Штюкъ ръ фър'оменіе,
Алтъ датъ теї ꙟнвъца,
Ші дȣпъ шоаречї нȣї ꙟмбла!

═

L.

Рѫсȣл ші Кѫртіца.

—

Одатъ Рѫсȣл възінд
Пе о Кѫртіцъ шъзінд,
Де еа саȣ̆ апропіат

Ші аша іаȣ кȣвжнтат:
„Алеȣ!
О сȣфлете ал меȣ!
Че маре ненорочіре
Кȣ ачастъ а та орбіре;
Къ че съ афлъ ꙟн фіре,
Тоате'ці съ пар ціе,
О аджнкъ візȣніе.
Зік ваї, ші іаръш ваї,
Де'аша тікълос траї,
Че фел де віацъ аї!
Де дȣмінеацъ пън ꙟн саръ тȣ де сомн те вештезешті,
Ші де немікъ нȣ гжндешті;
Дар еȣ,
Вѫд де о вжрстъ ші маї біне.
Ші де вреі тоате'ці воїȣ спȣне:
Іатъ нȣ департе он Леȣ
Пе он Черб аȣ апȣкат,
Ші ла алȣї пȣї лаȣ дȣмікат;
Аічї он Вȣлтȣр пе о Чоаръ о гонеште;
Коле Вȣлпеа Гъінії капȣл ꙟї ꙟнвжртеште.
Коле он Епȣре пȣшкашȣл аȣ ȣчіс;
Ічї Ȣрсȣл о Капръ аȣ ꙟнвінс:
Іар Мжца доі Шоаречї аȣ прінс;
Аічї Шарпеле о Вакъ аȣ мȣшкат;
Іатъ ші Лȣпȣл он Мжнз аȣ мȣрсъкат“ . . . —
„Дестȣл, дестȣл!“... Кжртіца аȣ ш'апȣкат:
„Аȣ доаръ ꙟї де мжнгжере
Съ маї аїбї кжндва ведере,

Съ вез атжте фапте ръле,
Легате кȣ ахтȣрї греле?
Ба! еȣ ші де'ачеіа мам кът.
Къ ліам маї ахзіт.“

КꙊПРІНДЕРЕ.

Въ Кишиневѣ.

Продаются въ Типографіи Акима Попова.—Цѣна 75 коп.
а съ пересылкою 1 руб. серебромъ,